

Regionální diferenciacce cestovního ruchu v České republice a jeho rozvoj pomocí strukturálních fondů

Bc. Jana Miškářová

Diplomová práce
2012

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2011/2012

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Jana MIŠKÁŘOVÁ**
Osobní číslo: **M10879**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**

Téma práce: **Regionální diferenciace cestovního ruchu v České republice a jeho rozvoj pomocí strukturálních fondů**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Definujte předpoklady rozvoje cestovního ruchu.
- Vymezte rozvoj cestovního ruchu z hlediska jeho zakotvení ve strategických dokumentech současného programovacího období.

II. Praktická část

- Charakterizujte aktuální stav cestovního ruchu v regionech České republiky.
- Analyzujte dosavadní zrealizované projekty cestovního ruchu v rámci jednotlivých regionů soudržnosti.
- Navrhněte projekt zaměřený na rozvoj cestovního ruchu ve vybraném regionu České republiky.

Závěr

Rozsah diplomové práce: cca 70
Rozsah příloh:
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

- [1] HOUŠKA, P. a PETRŮ, Z. Cestovní ruch v působnosti orgánů EU. 1. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická, 2010. 276 s. ISBN 978-80-245-1645-5.
[2] WOKOUN, R. aj. Regionální rozvoj: východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování. Praha: Linde, 2008. 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0.
[3] TITTELBACHOVÁ, Š. Turismus a veřejná správa. 1. vyd. Praha: Grada, 2011. 200 s. ISBN 978-80-247-3842-0.

Vedoucí diplomové práce: **Mgr. Jiří Novosák, Ph.D.**
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
Datum zadání diplomové práce: **18. června 2012**
Termín odevzdání diplomové práce: **13. srpna 2012**

Ve Zlíně dne 18. června 2012

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

RNDr. Oldřich Hájek, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹;
- diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému,
- na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²;
- podle § 60³ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

---

¹ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

- (1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.
- (2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlžení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.
- (3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

² zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

- (3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacího zařízení (školní dílo).

³ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

- podle § 60⁴ odst. 2 a 3 mohou užit své dílo – diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že:

- jsem diplomovou práci zpracovala samostatně a použité informační zdroje jsem citovala;
- odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 13. 8. 2012

Jana Muzáňková

⁴ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užit či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.
- (3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Diplomová práce analyzuje regionální diferenci jednotlivých krajů České republiky a vliv strukturálních fondů na rozvoj cestovního ruchu. Práce je rozdělena do dvou hlavních částí. Teoretická část vymezuje základní pojmy a definice cestovního ruchu spolu s naznačením předpokladů pro jeho rozvoj. Důležitou kapitolou je popsání orgánů podílejících se na řízení tohoto důležitého ekonomického odvětví jak v Evropě, tak v České republice. Legislativní rámec cestovního ruchu spolu s popisem strukturálních fondů Evropské unie uzavírá teoretickou část. Úvod praktické části se zabývá vlivem cestovního ruchu na hlavní makroekonomické ukazatele. Stěžejní část je věnována analýze předpokladů rozvoje cestovního ruchu dle jednotlivých okresů České republiky. Závěr diplomové práce se věnuje sestavení produktového balíčku s cílem zvýšení návštěvnosti vybraného regionu.

Klíčová slova: cestovní ruch, evropské fondy, regionální diferenciacce, turismus, předpoklady cestovního ruchu, projekt, produktový balíček.

ABSTRACT

Final thesis analyzes the regional difference of regions in Czech Republic and the impact of Structural Funds for the development of tourism. The work is divided into two main parts. The theoretical part defines basic concepts and definitions of tourism together with an indication of the conditions for its development. Following chapter describes the institutions involved in the management of this important economic sector, both Europe and Czech. The legislative framework for tourism, along with a description of the structural funds of the European Union concludes the theoretical part. Introduction to practical part deals with the impact of tourism on the main macroeconomic indicators. The main part is devoted to analysis of prerequisites for the development of tourism in individual districts of the Czech Republic. The conclusion of the thesis is devoted to build product package in order to increase traffic to a selected region.

Keywords: tourism, European Funds, regional difference, assumptions for successful development of tourism, project, product package.

Děkuji panu Mgr. Jiří Novosákovi Ph.D., vedoucímu mé diplomové práce, za odborné vedení, konzultace, cenné rady a připomínky. Dále děkuji své rodině a přátelům za podporu a trpělivost po dobu celého studia a při psaní diplomové práce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 CESTOVNÍ RUCH	12
1.1 PŘEDPOKLADY ROZVOJE CESTOVNÍHO RUCHU	12
1.1.1 Lokalizační předpoklady	13
1.1.2 Selektivní předpoklady.....	14
1.1.3 Realizační předpoklady	14
2 POLITIKA CESTOVNÍHO RUCHU	17
2.1 ŘÍZENÍ CESTOVNÍHO RUCHU V EVROPĚ	17
2.1.1 Rada Evropské unie.....	17
2.1.2 Evropská komise	18
2.1.3 Evropský parlament	18
2.2 ŘÍZENÍ CESTOVNÍHO RUCHU V ČESKÉ REPUBLICE	19
2.2.1 Veřejnoprávní nositelé	20
2.2.2 Privátní nositelé.....	22
2.2.3 Smíšené formy	24
3 ÚPRAVA CESTOVNÍHO RUCHU V ČESKÉ REPUBLICE	26
3.1 PRÁVNÍ PŘEDPISY	26
3.2 STRATEGICKÉ DOKUMENTY.....	26
3.3 KONCEPCE STÁTNÍ POLITIKY CESTOVNÍHO RUCHU V ČESKÉ REPUBLICE NA OBDOBÍ 2007-2013.....	28
4 PODPORA CESTOVNÍHO RUCHU Z FONDŮ EVROPSKÉ UNIE	30
5 DESTINAČNÍ MANAGEMENT A VYTVÁŘENÍ PRODUKTŮ V CESTOVNÍM RUCHU	37
II PRAKTICKÁ ČÁST	39
6 SOUČASNÝ STAV CESTOVNÍHO RUCHU V ČESKÉ REPUBLICE	40
6.1 CESTOVNÍ RUCH A HDP	40
6.2 PLATEBNÍ BILANCE CESTOVNÍHO RUCHU.....	41
6.3 ZAMĚSTNANOST A CESTOVNÍ RUCH.....	42
6.4 STRUKTURA ZAHRANIČNÍCH NÁVŠTĚVNÍKŮ	42
7 REGIONÁLNÍ DIFERENCIACE PŘEDPOKLADŮ CESTOVNÍHO RUCHU	45
7.1 PŘÍRODNÍ PŘEDPOKLADY	45
7.1.1 Podíl zalesněných ploch na rozloze okresu.....	45
7.1.2 Podíl vodních ploch na rozloze okresů	46
7.1.3 Podíl chráněných území na rozloze okresu	47
7.1.4 Celkový index přírodních předpokladů.....	48
7.2 KULTURNĚ-HISTORICKÉ PŘEDPOKLADY	50
7.2.1 Počet nemovitých památek na 100 km ² okresu.....	50
7.2.2 Počet kulturních zařízení na 100 km ² okresu.....	51
7.2.3 Celkový index kulturně-historických předpokladů.....	51

7.3	REALIZAČNÍ PŘEDPOKLADY	53
7.3.1	Dopravní dostupnost	53
7.3.2	Počet ubytovacích zařízení na 100 km ²	54
7.3.3	Počet lůžek hromadných ubytovacích zařízení na 100 km ² okresu	55
7.3.4	Celkový index realizačních předpokladů	56
7.3.5	Srovnání celkových předpokladů rozvoje cestovního ruchu a návštěvnosti v okresech.....	58
8	ANALÝZA PROJEKTŮ CESTOVNÍHO RUCHU VE VYBRANÝCH REGIONECH	60
8.1	SROVNÁNÍ OKRESŮ PODLE PŘEPOČTU OBJEMU PODPORY NA 100 KM ²	61
8.2	SROVNÁNÍ OKRESŮ PODLE PŘEPOČTU OBJEMU PODPORY NA 1 OBYVATELE.....	63
9	NÁVRH PROJEKTU CESTOVNÍHO RUCHU	67
10	ZÁVĚR	72
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	73
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	80
	SEZNAM OBRÁZKŮ	83
	SEZNAM TABULEK.....	84
	SEZNAM PŘÍLOH.....	85

ÚVOD

Cestovní ruch je jedním z dynamicky se rozvíjejících ekonomických odvětví. Modernizace komunikačních, dopravních a dalších technologií společně se zvětšujícím se množstvím volného času dává cestování nový rozměr a stává se naší každodenní součástí. Tento jev zasahuje do mnoha sfér lidské činnosti nejen lokálně, ba naopak napříč celým světem a zasahuje do mnoha kultur. To, co odlišuje jednotlivé krajiny, země, světadíly od sebe navzájem jsou jednotlivé předpoklady pro rozvoj tvořící charakter a dispozice regionu.

Hlavním záměrem práce je kromě poskytnutí ucelených informací v teoretické rovině, které mají za úkol seznámit čtenáře se základními pojmy a definicemi, i její praktická implementace na cestovní ruch České republiky. Cílem této práce je specifikovat předpoklady cestovního ruchu podle jednotlivých okresů a zjistit, zda rozvíjejí svůj potenciál prostřednictvím fondů Evropské unie. Práce je tímto rozdělena do dvou částí, resp. osmi kapitol.

První kapitola si klade za cíl vymezit základní faktory ovlivňující atraktivitu území – předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu. Popis cestovního ruchu jako společenského jevu postupujícího napříč státy dokazuje množství dokumentů a organizací vytvořených Evropskou Unií, které mají koordinovat a usnadňovat postupy za účelem zvýšení kvality a konkurenceschopnosti dílčích států, potažmo nižších správních celků. Popis činností a organizací zainteresovaných do tohoto procesu popisuje kapitola druhá, věnovaná řízení procesu jak v Evropské Unii, tak v České republice. Předmětem spolupráce v této oblasti je podpora cestovního ruchu z fondů Evropské Unie. Koordinace je pevně podložena strategickými dokumenty a právními předpisy, kterými se zabývá závěr teoretické části.

Pouhé definice a výčet dokumentů nemá patřičnou vypovídající hodnotu, pokud nejsou reálně konfrontovány s aktuálním stavem. Cestovní ruch má neodmyslitelný podíl na tvorbě hlavního makroekonomického ukazatele – HDP. Tento agregát je spojen s dalšími ne méně významnými ukazateli – zaměstnanost, platební bilance, atd., popsány v úvodu praktické část. Záměrem této kapitoly je zasazení těchto údajů do širších souvislostí.

Cestovní ruch v jednotlivých regionech může být často v rozporu s očekáváními a objemy finanční podpory. Analýza dosavadních projektů dává za vznik finální části diplomové práce, a to vytvoření vlastního projektu pro konkrétní kraj.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 CESTOVNÍ RUCH

Vymezit pojem cestovní ruch není úplně snadné. Existuje několik definic, žádná však není natolik přesná, aby vystihla všechny oblasti, které cestovní ruch zahrnuje. Jinak na cestovní ruch pohlíží spotřebitelé, jiný význam má pro podnikatele. Například Ryglová (2009) složitost cestovního ruchu vidí i v bezprostředním, existenčně nevyhnutelném spojení subjektu s objektem, k němuž dochází při vlastní realizaci cestovního ruchu. Za subjekt považuje orgány a organizace zabývající se cestovním ruchem, pracovníky a účastníky cestovního ruchu. Objektem jsou pak rekreační prostory, materiálně-technická základna, služby, zboží a statky.

Podle Páskové (2009) lze cestovní ruch vymezit z ekonomického hlediska jako specifickou formu spotřeby, přičemž výdaje s ní spojené jsou realizovány mimo místo daňové příslušnosti cestující osoby, geograficky lze cestovní ruch chápat jako pohyb a pobyt lidí mimo jejich obvyklé prostředí a z pohledu sociologického se jedná o specifickou formu uspokojování lidských potřeb.

Za mezník v definování cestovního ruchu i pro jeho statistické sledování lze považovat konferenci Světové organizace cestovního ruchu (WTO) konanou v Ottawě v roce 1991, kde došlo k obsahovému vymezení většiny používaných pojmů z oblasti cestovního ruchu. Cestovní ruch podle WTO znamená „*dočasnou změnu místa pobytu, tj. cestování a přebývání mimo místo trvalého bydliště, ne déle než jeden rok, zpravidla ve volném čase za účelem rekreace, rozvoje poznání a spojení mezi lidmi*“ (Ryglová, 2009, s. 11)

Cestovní ruch je jedno z největších a nejdynamičtější rozvíjejících se odvětví, je také považován za odvětví budoucnosti, neboť se stává stále významnějším a nepostradatelnějším faktorem rozvoje v řadě českých regionů i celé ekonomiky. (Wokoun a kol., 2007, s. 33)

1.1 Předpoklady rozvoje cestovního ruchu

Česká republika disponuje historickým, přírodním a kulturním potenciálem pro rozvoj cestovního ruchu a lázeňství. V zemi se nachází množství historických, kulturních a technických památek zapsaných do seznamu UNESCO, je zde hustá a dobře značená síť vzájemně propojených turistických stezek a tras. (Wokoun a kol., 2007, s.33)

Hrala (2008) rozděluje činitele rozvoje a rozmístění cestovního ruchu z ekonomického a geografického hlediska jako:

- činitele, které vytvářejí možnosti pro jeho lokalizaci ve vztahu nabídky území a klasifikují se jako lokalizační podmínky,
- činitele, které stimulují vznik cestovního ruchu ve funkci poptávky a klasifikují se jako selektivní (stimulační) faktory,
- činitele, které umožňují jeho faktickou realizaci a klasifikují se jako realizační podmínky.

1.1.1 Lokalizační předpoklady

Rozhodující úlohu pro existenci těchto předpokladů má geografická poloha konkrétní oblasti či střediska a jejich předcházející historický vývoj. Dělí se na předpoklady přírodní a kulturně-historické.

Přírodní předpoklady

Přírodní předpoklady přímo souvisejí s rozmanitostí přírodního prostředí na Zemi. Jsou výsledkem dlouhodobého působení různých činitelů. Patří k nim zejména reliéf, nadmořská výška, poloha v rámci světadílu, poloha v podnebném pásu, výskyt povrchových i podzemních vod, zastoupení rostlinstva a živočišstva. Nejatraktivnější oblasti cestovního ruchu se nacházejí v místech výskytu více než jednoho z přírodních činitelů. Povrch výrazně ovlivňuje přitažlivost pro využití v cestovním ruchu. Nejlepší předpoklady mají nejčastěji území s větší členitostí, s velkými výškovými rozdíly, s širokými výhledy apod. Zvláštní úlohu mají nejatraktivnější formy reliéfu jako pískovcová nebo slepencová skalní města, sopečné jevy i sopečná činnost (činné i nečinné sopky, gejzíry, mofety, atd.) nebo krasové jevy (propasti, jeskyně, krasové prameny aj.). Podnebí ovlivňuje celkový charakter denního, sezónního nebo ročního průběhu počasí. Nejlepší podmínky pro cestovní ruch mají oblasti v subtropickém pásu, kde se také nachází nejvíce přímořských oblastí na světě, naopak velmi nepříznivé klimatické předpoklady pro rekreace nalezneme v subpolárních a polárních pásech. Povrchové vody vhodné ke koupání a vodním sportům a podzemní vody jsou také významným předpokladem k rozvoji cestovního ruchu, zejména minerální a termální prameny jsou základem pro vznik lázní. Fauna a flora rovněž ovlivňuje cestovní ruch, rozmanitá vegetace doplňuje tvárnost krajiny a přitahuje turisty zvláštní atmosférou. (Hrala, 2008, s. 15-25)

Kulturně-historické předpoklady

Kulturně-historické předpoklady vyplývají z výsledků tvořivé činnosti člověka a souvisejí s historickým vývojem území. Předmětem zájmu turistů jsou architektonické památky, muzea a galerie, archeologické lokality, technické památky, významné parky i památky lidové architektury. (Holeček, 2007, s. 20, 21)

1.1.2 Selektivní předpoklady

Podle Ryglové (2009) selektivní faktory stimulují vznik a rozvoj cestovního ruchu ve funkci poptávky. Rozlišuje faktory objektivní a subjektivní.

Objektivní faktory zahrnují celý soubor faktorů, přičemž nejzákladnější podmínkou rozvoje cestovního ruchu jsou mírové podmínky života. Dalšími faktory jsou:

- Politické faktory: mírové uspořádání světa, válečné konflikty, stabilní politická situace, míra kriminality, volný pohyb osob (např. EU).
- Ekonomické faktory: směnitelnost měny, výše reálné mzdy, výše kupní síly obyvatelstva, podpora podnikání v cestovním ruchu, prezentace dané země ve vztahu k zahraničí.
- Demografické faktory: počet obyvatel, ekonomická aktivita, střední délka života, mobilita, urbanizace.
- Ekologické podmínky: kvalita přírody, vztah státu k trvale udržitelnému rozvoji, ochrana venkovského prostředí, eliminace negativních následků turistiky.
- Administrativní podmínky: právní předpisy, vyhlášky a zákony o cestovním ruchu, např. povinnost víz, daňová legislativa, nutnost očkování, požadavek výše denního limitu finančního obnosu.
- Sociální podmínky: životní úroveň, životní styl, dosažené vzdělání, fond volného času.
- Materiálně-technické vlivy: rozvoj informačních technologií, rezervační systémy, kvalita dopravní infrastruktury, obchod, sportovní aktivity, doplňkové služby.

Mezi subjektivní faktory patří řada psychologických vlivů a dalších pohnutek ovlivněných kulturní úrovní obyvatel, reklamou, zkušenostmi, aktuálním trendem v cestovním ruchu aj.

1.1.3 Realizační předpoklady

Realizační faktory umožňují danou oblast navštívit (doprava) a také využít jejich služeb a zařízení, někdy označovaných jako materiálně-technická základna cestovního ruchu.

K plnému využití potenciálu turistické oblasti je zapotřebí dostatečné kapacity a odpovídající nabídky služeb. Bez uspokojivé kvality těchto služeb není možné ekonomický přínos cestovního ruchu dlouhodobě udržet, natožpak zvyšovat. Pro hodnocení úrovně realizačních faktorů se užívá řada ukazatelů, např. počet a skladba návštěvníků v určitém prostoru, počet ubytovacích zařízení, počet lůžek, počet míst u stolu, ukazatele kvality ubytovacích a stravovacích zařízení, profitabilita zařízení pro obce atd. (Ryglová, Burian a Vajčnerová, 2011, s. 35)

Doprava

Doprava zajišťuje styk mezi výchozím místem účastníka a navštěvovanou oblastí a rozhoduje o využívání region. Jednoduchost, rychlost, bezpečnost a pohodlnost dopravy za přiměřenou cenu je jedna z klíčových otázek pro rozhodování cestovatele. Čím větší vzdálenost mezi domovskou zemí a turistickým cílem, tím je tato otázka důležitější. Stále častěji jsou zdůrazňovány i požadavky na co nejnižší škodlivost dopravy vůči životnímu prostředí, dokladem jsou stále častější nabídky na šetrné cestování (soft mobility, fly green). Velkou roli hraje také rozvoj cyklistiky jako volnočasové aktivity, cykloturistiky a jiných „zeleňých“ způsobů dopravy. Intenzivně se rozvíjí letecká a automobilová doprava, která je podporována individualizací cestovního ruchu. Stále častěji cestují jednotlivci, rodiny a malé skupiny do 20 osob. Například ve venkovském cestovním ruchu jsou skupiny nad 50 osob, jež se přepravují hlavně autobusy zcela výjimkou. Proto je nutné sledovat jednotlivé regiony a jejich dopravní dostupnost hlavně z pohledu cílových skupin. Z hlediska zahraničních turistů mají velkou výhodu turistické cíle nedaleko dálnic, např. Šumava je hojně vyhledávána nizozemskou klientelou, jelikož je snadno dostupná díky rozvinuté síti německých dálnic. Dopravní dostupnost tedy generuje poptávku, která stimuluje rozvoj infrastruktury a nabídku služeb v cílové oblasti. Nelze však říci, že bez dálnice není návštěvnost. Poměrně hojně je také využíván vlak, sice v České republice není příliš oblíbeným dopravním prostředkem, za což může pravděpodobně poměr ceny a kvality, ale i to se může vstupem nového provozovatele vlakové dopravy na trh změnit. Z vlakové stanice do cílového místa může své klienty individuálně převézt organizátor dovolené. Podobně lze také využít dálkový autobus, ale jeho oblíbenost mezi cestujícími klesá. Použití místního vlaku nebo autobusu k přepravě do místa ubytování je většinou nouzové řešení a hosty většinou frustruje (málo spojů, omezená kapacita, cestování se zavazadly, v případě cizinců špatné dorozumívání atd.). V této souvislosti lze podpořit místní hromadnou dopravu, a tedy i environmentálně příznivou formu dopravy například produktovým balíkem, který

obsahuje jízdenky zdarma. Oblasti v relativní blízkosti (do dvou hodin po silnici) mezinárodních letišť mají výhodu zejména z pohledu zámořských klientů. V těchto místech si klienti mohou půjčit automobil, např. města Vídeň a Praha jsou atraktivní sama o sobě. Velmi omezenou roli hrají z hlediska cestovního ruchu regionální letiště v České republice, jejich význam však bude postupně vzrůstat. (Ryglová, Burian a Vajčnerová, 2011, s. 36)

Infrastruktura služeb

Infrastruktura služeb se dle základního rozlišení dělí na služby cestovního ruchu, tj. ty které převážně uspokojují potřeby účastníků cestovního ruchu a jež produkují podniky cestovního ruchu (dopravní, ubytovací, pohostinské, lázeňské služby, služby cestovních kanceláří a agentur, turistických informačních center) a ostatní služby, jejichž produkci spotřebovává v převážné míře místní obyvatelstvo. Jsou to podniky poskytující specializované služby pro cestovní ruch (pojišťovny, pasové a celní orgány) a služby místní infrastruktury v cílových místech (např. zdravotnická zařízení, policie, pošta a další). Služby cestovního ruchu můžeme dále klasifikovat podle různých kritérií a účelů.

Druhové členění služeb cestovního ruchu vyjadřuje jejich vztah k hlavním nositelům, tj. podnikům cestovního ruchu. Z tohoto hlediska rozlišujeme informační, dopravní, ubytovací, stravovací, sportovně-rekreační, lázeňské, kongresové, průvodcovské, animační, atd. Podle fází realizace cestovního ruchu rozlišujeme služby, které účastník cestovního ruchu vyžaduje, kupuje a spotřebovává v místě svého bydliště (informační, poradenské, zprostředkovatelské), během cesty (dopravní, stravovací, průvodcovské), během pobytu v cílovém místě (ubytovací, stravovací, animační) a další služby v závislosti na druhu cestovního ruchu (kongresové, sportovně-rekreační, lázeňské apod.). Z časového hlediska jde o služby poskytované v sezoně nebo mimo sezonu, z ekonomického hlediska se služby člení na placené (ubytovací) a neplacené (informační). (Orieška, 2011, s. 12-15)

2 POLITIKA CESTOVNÍHO RUCHU

2.1 Řízení cestovního ruchu v Evropě

Hlavní roli v institucionální struktuře Evropské unie mají Evropská komise, Rada Evropské unie, Evropský parlament a Evropský soudní dvůr. V rozdělení zodpovědností ve věci unijního práva se zjednodušeně dá říci, že:

- Komise navrhuje,
- Evropský parlament doporučuje,
- Rada Evropské unie rozhoduje,
- a Evropský soudní dvůr řeší spory, jedná-li se o unijní spory.

Dalším vrcholným orgánem Evropské unie, který určuje strategii dalšího vývoje Unie je Evropská rada, složená z nejvyšších představitelů členských států. (Houška a Petřů, 2010, s. 11)

2.1.1 Rada Evropské unie

Rada Evropské unie má legislativní pravomoc v oblastech, které nemá ve své kompetenci Komise. Na návrh Komise přijímá právní předpisy (nařízení, směrnice, rozhodnutí, atd.). Rada má rovněž rozhodující pravomoci, a to zejména v oblasti 2. a 3. pilíře. Na základě rozhodnutí ze zasedání Evropské rady z roku 2002 bylo ustanoveno 9 věcně odborných úseků Rady EU:

- všeobecné záležitosti a vnější vztahy,
- hospodářské a finanční záležitosti,
- spravedlnost a vnitro,
- zaměstnanost, sociální politika, zdravotnictví a spotřebitelské záležitosti,
- konkurenceschopnost,
- doprava, telekomunikace a energetika,
- zemědělství a rybolov,
- životní prostředí,
- školství, mládež a kultura.

Řídícími orgány těchto úseků jsou jednotlivé rady. Z hlediska problematiky cestovního ruchu je nejvýznamnějším orgánem **Rada pro konkurenceschopnost**. Gestory za Českou republiku jsou Ministerstvo průmyslu a obchodu a Ministerstvo pro místní rozvoj. Legisla-

tiva pro oblast cestovního ruchu spadá do kompetence jednotlivých členských států, proto zásadní úlohou Rady je posuzování a hodnocení dokumentů Komise v oblasti koncepčních dokumentů a priorit rozvoje. (Houška a Petru, 2010, s. 15)

2.1.2 Evropská komise

Zpracování strategických dokumentů pro oblast cestovního ruchu je v kompetenci Evropské komise, konkrétně generálního ředitelství pro podnikání a průmysl (DG Enterprise and Industry), v rámci kterého je zřízeno oddělení cestovního ruchu (Tourism Unit), které mimo jiné organizačně zajišťuje také Poradní výbor pro cestovní ruch.

Spolu s rostoucím uvědoměním významu cestovního ruchu a jeho přímého i nepřímého dopadu na ekonomiku a zaměstnanost se zvyšovala i angažovanost Evropské unie v koordinaci tohoto průmyslového odvětví. V roce 1997 byl započat proces Turismus a zaměstnanost pod záštitou odborníků z každého členského státu, kteří byli pověřeni určit podmínky a doporučení k maximalizaci ekonomických efektů turismu. V návaznosti na zprávy této skupiny bylo přijato několik dokumentů, například Sdělení Komise „Společná práce pro budoucnost cestovního ruchu v Evropě“; Sdělení Komise „Základní orientace na udržitelnost evropského cestovního ruchu“; Sdělení Komise „Obnovená politika EU v oblasti cestovního ruchu: Vstříc silnějšímu partnerství pro evropský cestovní ruch.“; Sdělení Komise „Agenda pro udržitelný a konkurenceschopný evropský cestovní ruch“.

Z hlediska vymezení oblasti pravomocí Unie byl cestovní ruch uveden poprvé až v Lisabonské smlouvě (2009), která umožňuje zaměření Evropské unie na dva okruhy činností: podporu rozvíjejících se firem v turismu a podporu spolupráce mezi členskými zeměmi na základě zkušeností, praxe a osvědčených postupů. (Houška a Petru, 2010, s. 22-55; Palatková, 2011, s. 186-190)

V roce 2006 spustila Evropská komise projekt EDEN (European Destinations of Excellence) podporující trvale udržitelný rozvoj cestovního ruchu v členských zemích. Každoročně se pořádají výběrová řízení na národních úrovních, ze kterých posléze vzejde jedna „destinace nejvyšší kvality“. (Evropská komise, 2010)

2.1.3 Evropský parlament

Evropský parlament má podle Lisabonské smlouvy rostoucí politickou roli, nově rozhoduje o právních předpisech, v některých oblastech společně a na stejné úrovni s Radou minis-

trů. Záznamy z veškerých jednání jsou zveřejňovány v Úředním věstníku Evropských společenství. Evropský parlament vykonává zákonodárnou, rozpočtovou a kontrolní funkci.

Klíčovými orgány Evropského parlamentu jsou výbory. Výbory se člení na stálé a dočasné, s každým volebním obdobím se jejich počet mění. V současné době existuje dvacet stálých výborů a dva podvýbory. Mezi ty, jejichž činnost ovlivňuje cestovní ruch, patří:

- TRAN – Výbor pro dopravu a turismus,
- REGI – Výbor pro regionální rozvoj,
- IMCO – Výbor pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů,
- ENVI – Výbor pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin.

Dalšími institucemi, které ovšem nepatří mezi organizace Evropské unie, ale s Evropskou unií úzce spolupracují, jsou Evropská komise turismu (ETC) a Evropská akční skupina pro turismus (ETAG). (Palatková, 2011, s. 194; Euroskop.cz, 2012)

Evropská komise turismu (European Travel Commission - ETC) je nezisková organizace, která se stará o propagaci Evropy na mimoevropských trzích, zejména v Brazílii, Kanadě, Číně a USA. Členem je 33 národních turistických organizací (např. CzechTourism). Byla založena v roce 1948 a sídlí v Bruselu. Ve spolupráci s Evropskou komisí provozuje internetový portál Visit Europe (European Travel Commission, 2012).

Evropská akční skupina pro turismus (European Travel & Tourism Group - ETAG) byla založena z iniciativy ETC v roce 1981. Byla zřízena za účelem podpory spolupráce veřejného a soukromého sektoru při rozvoji cestovního ruchu. Úzce spolupracuje s Evropskou komisí, Evropským parlamentem a Světovou organizací cestovního ruchu. Slouží především jako fórum pro prezentování klíčových zájmů subjektů působících v oblasti cestovního ruchu. ETAG se skládá ze 14 členů, kterými jsou různé profesní asociace (ETAG European Travel and Tourism Action Group, 2009).

2.2 Řízení cestovního ruchu v České republice

Tittelbachová (2011) rozděluje nositele politiky turismu v České republice do tří základních skupin:

- **Veřejnoprávní:** stát, parlament, vláda, ministerstva, kraje, obce, státní i regionální organizace (CzechTourism).
- **Privátní:** jednotlivé podnikatelské osoby, asociace, profesní sdružení, informační centra, svazy.

- **Smišené formy:** regionální a lokální sdružení, hospodářské komory, destinační managementy.

2.2.1 Veřejnoprávní nositelé

Veřejnoprávní nositelé jsou hlavními tvůrci politiky turismu a jsou za její realizaci zodpovědní, a to jak v horizontálním, tak ve vertikálním systému veřejné správy. (Tittelbachová, 2011, s. 78)

Ministerstvo pro místní rozvoj

Ministerstvo pro místní rozvoj bylo zřízeno v roce 1996 a je ústředním orgánem ve věcech regionální politiky, rozvoje domovního a bytového fondu, územního plánování, stavebního řádu, investiční politiky, cestovního ruchu, veřejné dražby aj. V rámci svých zákonných kompetencí v oblasti cestovního ruchu dále:

- spravuje prostředky určené k zabezpečování regionální politiky státu,
- plní roli Národního koordinačního orgánu (NOK), které stanovuje jednotný rámec pro řízení a provádění pomoci poskytované ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti,
- podílí se na tvorbě příslušné legislativy,
- vydává stanoviska k žádostem o udělení koncese k provozování cestovních kanceláří,
- zajišťuje statistické informace,
- zpracovává návrhy koncepce státní politiky turismu a je zodpovědné za její realizaci,
- zajišťuje metodickou pomoc při zpracování rozvojových programů turismu,
- zajišťuje činnost Mezirezortní koordinační komise pro cestovní ruch,
- spolupracuje s profesními organizacemi,
- spravuje agendu spojenou s členstvím České republiky v mezinárodních organizacích turismu,
- vykonává funkci zřizovatele České centrály cestovního ruchu – CzechTourism, aj.

Mezirezortní koordinační komise pro cestovní ruch

Je poradním a koordinačním orgánem Ministerstva pro místní rozvoj České republiky, podporuje rozvoj turismu a realizuje koncepci státní politiky turismu v souladu s principy danými Evropskou unií. Komise spolupracuje s tuzemskými a zahraničními institucemi, ve

své činnosti vychází z Národního rozvojového plánu a svá doporučení nebo rozhodnutí předkládají ministrowi pro místní rozvoj.

Česká centrála cestovního ruchu – CzechTourism

Česká centrála cestovního ruchu byla zřízena v roce 1993 za účelem propagace České republiky na zahraničních trzích a od roku 2003 také na domácím trhu. Partnery jsou domácí turistické regiony, města a obce i podnikatelské subjekty. CzechTourism podporuje příjezdový a domácí cestovní ruch obecně a dále se zaměřuje na jednotlivá odvětví, jako jsou lázeňství, česká gastronomie, kongresová a incentivní turistika, zážitková a aktivní dovolená, golfová turistika. V zahraničí má celkem 26 zastoupení a hlavním cílem je zvyšování počtu turistů a tím pádem i zvyšování příjmů z cestovního ruchu.

CzechTourism pravidelně prezentuje Českou republiku na domácích i zahraničních trzích, vydává a distribuuje propagační materiály v různých jazykových mutacích. Zastřešuje také marketingová šetření a statistické analýzy, které jsou podkladem pro sestavení satelitního účtu pro Českou republiku.

Ministerstvo kultury

Ministerstvo kultury je ústředním orgánem státní správy pro umění, kulturní památky, církevní záležitosti aj. Dále zřizuje Národní památkový ústav, který se věnuje výzkumu a vývoji, metodické činnosti usměrňující péči o památky, správě památkově chráněných území, péči o kulturní památky, zejména o státní hrady a zámky.

Cestovního ruchu se dotýkají také další ministerstva, například Ministerstvo zemědělství zajišťuje ochranu venkova a podporuje šetrné formy turismu, jako jsou agroturistika nebo ekoturistika. Ministerstva dopravy se v této souvislosti týká především rozvoj všech druhů dopravy, rozvoj regionální infrastruktury (cyklostezky) apod. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy zastřešuje systém akreditovaných vzdělávacích zařízení zaměřených na turismus.

Kraje

Kraje vykonávají činnosti v oblasti cestovního ruchu v samostatné působnosti, a to podle zákona 129/2000 Sb. o krajích. Krajská zastupitelstva schvalují koncepci cestovního ruchu na území kraje, zajišťují jejich realizaci a kontrolu plnění. Cestovní ruch bývá součástí všech krajských úřadů nejčastěji v rámci odboru regionálního rozvoje a odboru kultury.

Mohou zřizovat příspěvkové nebo jiné organizace na podporu turismu i za účasti jiných subjektů.

Činnosti oddělení turismu se zaměřují na:

- strategii a implementaci strategie rozvoje cestovního ruchu na území kraje,
- prezentaci nabídky cestovního ruchu,
- spolupráci s agenturou CzechTourism a Ministerstvem pro místní rozvoj,
- návrhy dotačních programů pro podporu cestovního ruchu,
- příprava a realizace projektových záměrů,
- řízení turistických informačních center apod.

Obce a města

Obce vykonávají činnosti v oblasti turismu v rámci samosprávy podle zákona č. 128/2000 Sb. o obcích. Mohou zřizovat příspěvkové organizace, které se zabývají problematikou cestovního ruchu. Drtivá většina obcí s rozšířenou působností provozuje turistické informační centrum. Menší obce mohou spolupracovat s nejbližším existujícím informačním centrem nebo vést propagaci buď na vlastních webových stránkách nebo v rámci mikroregionu nebo kraje. Města s větším potenciálem rozvoje cestovního ruchu zřizují i společnosti zaměřující se na marketing turismu. Obce jsou povinny na žádost ministerstva nebo kraje spolupracovat při přípravě a realizaci strategie regionálního rozvoje. Další způsob, jakým obce mohou ovlivňovat turistický rozvoj je pronájem obecních budov a pozemků, rekonstrukcí historických budov, podpora různých zájmových sdružení a spolků. (Tittelbachová, 2011, s. 83; Ryglová, Burian a Vajčnerová, 2011, s. 47)

Sdružení obcí

Podle zákona o obcích může mít sdružení obcí mnoho forem. Mohou zakládat sdružení s právní subjektivitou i bez právní subjektivity, agentury, které působí jako podnikatelské osoby. Obce zpravidla zakládají mikroregiony, kde je největší prostor pro spolupráci veřejného a soukromého sektoru při rozvoji turismu.

2.2.2 Privátní nositelé

Uvedené organizace se významně podílejí na realizaci koncepce státní politiky, jsou iniciátory různých změn v legislativní úpravě cestovního ruchu, jsou partnery veřejné správy na národní a regionální úrovni.

Svaz obchodu a cestovního ruchu (SOCR)

SOCR představuje vrcholové, nezávislé, lobbistické sdružení, které zastupuje své členy při prosazování zájmů a potřeb na jednáních se zákonodárci. Je členem několika dalších sdružení, např. Evropského institutu obchodu, Hospodářské komory ČR, Statistické rady ČR, Rady ČR pro kvalitu apod. Každoročně vydává několik odborných sborníků, manuálů a dalších příruček. (Svaz obchodu a cestovního ruchu ČR, 2010)

Asociace českých cestovních kanceláří a agentur (AČCKA)

AČCKA je české profesní sdružení subjektů cestovního ruchu, založené v roce 1991. V současné době má 250 členů z řad subjektů cestovního ruchu. Řádným členem se mohou stát cestovní kanceláře a agentury, zabývající se příjezdovým i výjezdovým cestovním ruchem. Přidruženými členy se mohou stát zahraniční cestovní kanceláře, hotely, pojišťovny, školy, aj. Pro své členy organizuje pravidelná setkání, kde je seznamuje s aktuálními informacemi o připravovaných změnách v legislativě, veletrzích apod. Provádí také poradenskou činnost v oblasti cestovního ruchu pro širokou veřejnost. Od roku 2005 je členem evropské asociace ECTAA sdružující národní asociace cestovních kanceláří a agentur. (Asociace českých cestovních kanceláří a agentur, 2008)

Asociace cestovních kanceláří České republiky (ACK)

ACK je dobrovolným sdružením českých i zahraničních cestovních kanceláří a agentur. Toho času má 190 členů. Navrhuje a spolupůsobí při tvorbě legislativních a hospodářských opatření, vyjadřuje se z odborného hlediska k činnosti cestovních kanceláří a agentur a také provádí poradenskou a informační činnost. Pořádá pravidelná měsíční setkání svých členů formou Klubových dnů. Aby se cestovní kancelář nebo agentura mohla stát řádným členem ACK, je třeba doporučení od minimálně dvou stávajících členů. (Asociace cestovních kanceláří České republiky, 2009)

Asociace turistických informačních center (A.T.I.C.)

A.T.I.C. je profesní asociace sdružující turistická informační centra v České republice. Své členy řadí do čtyř kategorií podle působnosti (celorepubliková, regionální, místní, sezónní), přičemž musí splňovat alespoň minimální úroveň poskytovaných služeb. Asociace provádí metodickou pomoc, školení a další vzdělávání členů, pořádá odborné zájezdy, vydává informační zpravodaj, kde mají příslušná infocentra prostor pro prezentaci své práce. (Asociace turistických informačních center ČR, 2011)

Asociace hotelů a restaurací České republiky (AHR)

Asociace vznikla v roce 2006 sloučením dvou nejvýznamnějších profesních sdružení HO.RE.KA a Národní federace hotelů a restaurací České republiky. AHR je občanské sdružení, jehož členy jsou majitelé a provozovatelé hotelů, penzionů, restaurací, kaváren, vináren, aj. Asociace spolupracuje se státními orgány na všech úrovních, především s Ministerstvem pro místní rozvoj a Českou centrálou cestovního ruchu, působí také v evropské organizaci HOTREC, spolu s kterou se podílela na rozvoji nové společné evropské klasifikace hotelů - Hotelstars Union. (Asociace hotelů a restaurací ČR, 2011)

Asociace turistických regionů České republiky (ATUR)

ATUR je nepolitické, odborné, nezávislé a otevřené sdružení právnických osob usilující o dobré jméno a kvalitní rozvoj služeb cestovního ruchu v turistických regionech a oblastech v České republice. Hlavním úkolem asociace je prosazování společných zájmů svých členů v souvislosti s marketingem, tvorbou produktů cestovního ruchu, investicemi do cestovního ruchu, dopravou, rozvojem služeb apod. u orgánů státní správy. V současné době má 12 členů. (Asociace turistických regionů ČR, 2012)

C.O.T. media

C.O.T. media, s.r.o. je firma zabývající se zpracováním odborných časopisů specializovaných na cestovní ruch. V současné době vydává celkem 14 publikací, např. COT business, Czech Travelogue, Travel Service Magazine, Czech Convention Catalogue. (C.O.T. media s.r.o., 2012)

2.2.3 Smíšené formy

Podle Tittelbachové (2011) jsou smíšené formy nejvíce efektivní v prosazování společných zájmů, ovšem pouze v případě, pokud si získá dostatečný kredit a podporu ze všech sektorů. Jedná se o partnerství veřejného, podnikatelského a neziskového sektoru, tedy o v České republice zatím ojedinělou formu spolupráce.

Celostátní kolegium cestovního ruchu

Kolegium je poradním orgánem Ministerstva pro místní rozvoj v oblasti podpory rozvoje cestovního ruchu, bylo zřízeno v roce 2010. Sdružuje profesní asociace a jiné subjekty působící v oblasti cestovního ruchu na celostátní úrovni. Kolegium analyzuje problematické oblasti cestovního ruchu a navrhuje jejich řešení, sestavuje Konsolidovaný plán podpory

cestovního ruchu, spolupracuje na realizaci projektů CzechTourism, dává doporučení k efektivnímu využití veřejných prostředků z fondů EU a také spolupracuje s ostatními poradními orgány vlády, aby docházelo k jednotnému a souvislému rozvoji. (CzechTourism, 2012)

3 ÚPRAVA CESTOVNÍHO RUCHU V ČESKÉ REPUBLICE

3.1 Právní předpisy

V České republice neexistuje jednotná úprava cestovního ruchu, neboť problematika cestovního ruchu zasahuje do široké škály oblastí a tudíž ji nelze řešit komplexně. Zákon č. 159/1999 Sb. o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu bývá někdy laicky nazýván „zákonem o cestovním ruchu“, přestože upravuje pouze jednu jeho část. Na předloze tohoto zákona se začalo pracovat již v roce 1995. Jeho příprava byla poznamenána širokou diskuzí s odbornou veřejností, byly zvažovány různé přístupy, a to zejména v oblasti ochrany spotřebitele. V prosinci 1998 byl zákon schválen vládou a postoupen do Parlamentu, kde byl v červnu 1999 přijat.

Zákon byl zpracován v souladu se Směrnicí 90/314/EHS o souborných službách pro cesty, pobyty a zájezdy z roku 1990, z níž vychází základní cíle zákona. Zákon tedy vymezuje základní pojmy, tedy co je to zájezd, kdo je zákazníkem, rozdíly mezi cestovní kanceláří a cestovní agenturou. Formuluje povinnosti cestovních kanceláří a agentur, požadavky pro udělení živnostenského oprávnění nebo koncesní listiny a rozsah zákonného pojištění záruky. Součástí zákona je také změna zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, která definuje náležitosti cestovní smlouvy a změna zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání. S účinností od ledna 2010 je v platnosti novela zákona s č. 301/2009 Sb. obsahující popis činnosti horské služby, její výkon a definici lyžařského areálu. (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2012)

3.2 Strategické dokumenty

Tvorba dokumentace pro strategický rozvoj cestovního ruchu na úrovni státu je v kompetenci Ministerstva pro místní rozvoj, které je Vládou České republiky pověřeno zpracováním Koncepce státní politiky cestovního ruchu a následnou evaluací, která by měla probíhat každé dva roky. Na úrovni kraje či obce však tvorba strategického dokumentu cestovního ruchu není upravena žádným zákonem. Částečně však může být tato problematika zahrnuta v programech a plánech rozvoje území, které se řídí zákonem č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje. Vzhledem k faktu, že dokumenty rozvoje cestovního ruchu nejsou řešeny žádnou právní úpravou, vznikají samostatně a často nejednotně (např. Program rozvoje cestovního ruchu v Jihomoravském kraji na roky 2007-2013, Strategie rozvoje cestovního ruchu v Jihočeském kraji na roky 2009-2013, Marketingová strategie rozvoje

cestovního ruchu v Moravskoslezském kraji pro léta 2009-2013). Na krajské a obecní úrovni bývají rozvojové dokumenty zajišťovány krajskými/obecními orgány, částečně pak regionálními či místními organizacemi destinačního managementu, pokud existují. Problémem je však nejednoznačné rozdělení kompetencí mezi těmito institucemi a proto jsou některé činnosti (tvorba, implementace, vyhodnocování) často prováděny duplicitně. Tato situace vyplývá také z členění České republiky na turistické regiony a turistické oblasti, jejichž hranice nejsou totožné s územním vymezením krajů České republiky. Základní přehled rozvojových dokumentů České republiky je zobrazen v tabulce 1. (Štumpf, 2011)

Tab. 1. Rozvojové dokumenty v České republice podle administrativně-správního členění

Území	Dokumentace regionálního rozvoje	Institucionální zabezpečení	Dokumentace rozvoje cestovního ruchu	Institucionální zabezpečení
Stát	Státní strategie regionálního rozvoje Státní program regionálního rozvoje	Ministerstvo pro místní rozvoj	Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR Prováděcí dokument ke Koncepci Konsolidovaný plán podpory cestovního ruchu	Ministerstvo pro místní rozvoj
Kraj	Program rozvoje územního obvodu kraje (Akční) Plán rozvoje kraje	Kraj	Strategie rozvoje cestovního ruchu kraje Program rozvoje cestovního ruchu kraje (Akční) Plán rozvoje cestovního ruchu kraje	Kraj/ Regionální organizace destinačního managementu
Obec	Program rozvoje obce (Akční) Plán rozvoje obce	Obec	Strategie rozvoje cestovního ruchu obce Program rozvoje cestovního ruchu obce (Akční) Plán rozvoje cestovního ruchu obce	Obec/ Místní organizace destinačního managementu

Zdroj: Petr Štumpf (2009), 2. Mezinárodní kolokvium o cestovním ruchu. [CD/ROM]

3.3 Koncepce státní politiky cestovního ruchu v České republice na období 2007-2013

„Koncepce představuje střednědobý strategický dokument, který vychází především z možností cestovního ruchu v České republice a účinnými nástroji podněcuje jeho další rozvoj. Základním atributem Koncepce je rozvoj odvětví cestovního ruchu, který vychází z mobilizace zejména privátních zdrojů zaměřených na cestovní ruch, systémového a koncepčního přístupu veřejné správy na všech úrovních jako zdroje konkurenceschopnosti, zaměstnanosti a hospodářského růstu zejména v územích s vhodným potenciálem pro efektivní rozvoj tohoto odvětví.“ (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2007)

Cílem zpracování Koncepce je harmonizace činnosti v oblasti cestovního ruchu s programovacím obdobím Evropské unie a vytvoření strategického materiálu, který bude účinným nástrojem podpory udržitelného rozvoje cestovního ruchu v České republice. Odvětví cestovního ruchu má významný dopad na regionální rozvoj, trh práce, malé a střední podnikání, obchod, kulturu, dopravu a životní prostředí, proto je potřeba vytvoření vazeb mezi klíčovými aktéry působícími v odvětví cestovního ruchu.

Hlavní strategické cíle Koncepce jsou vyjádřeny v následujících čtyřech prioritách:

- Priorita 1: Konkurenceschopnost národních a regionálních produktů cestovního ruchu,
- Priorita 2: Rozšiřování a zkvalitnění infrastruktury a služeb cestovního ruchu,
- Priorita 3: Marketing cestovního ruchu a rozvoj lidských zdrojů,
- Priorita 4: Vytváření organizační struktury cestovního ruchu.

Aktuální stav plnění cílů Koncepce

Podle ročenky cestovního ruchu, vydané Ministerstvem pro místní rozvoj je realizace Koncepce poměrně složitá. Jak již bylo zmíněno, jednotlivé segmenty cestovního ruchu zodpovídá mnoho subjektů jak na národní, tak na regionální úrovni, a proto často dochází k neúčinnému naplňování stanovených cílů. Implementaci Koncepce znesnadňuje také fakt, že kraje reprezentují samosprávu a nejsou tak povinny se dokumentem řídit. Materiál pro ně představuje pouze doporučení, ze kterého mohou vycházet při zpracování krajských rozvojových strategiích. V praxi k tomu však téměř nedochází a vzájemná provázanost

chybí. Maximalizace efektivity jednotlivých záměrů schválených v Konceptci je tou nejsložitější oblastí. Spolu s dlouhodobou absencí funkčního systému řízení cestovního ruchu to vede k nedůslednému naplňování Konceptce. Prostředky plynoucí do cestovního ruchu nejsou vynakládány efektivně a sledování zpětné vazby realizovaných opatření na úrovni státní politiky je omezené.

4 PODPORA CESTOVNÍHO RUCHU Z FONDŮ EVROPSKÉ UNIE

Fondy Evropské unie slouží jako hlavní nástroj realizace evropské politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Česká republika si pro současné programovací období vyjednala 26 operačních programů, pro které je vyhrazeno 26,69 miliard eur (798,7 miliard Kč).

Pro cestovní ruch jsou v programovacím období 2007 – 2013 relevantní následující programy: Integrovaný operační program (IOP), Regionální operační programy (ROP), Programy přeshraniční spolupráce a Program rozvoje venkova (PRV).

Integrovaný operační program

Tento program je zaměřen na modernizaci a zefektivnění veřejné správy, zvýšení kvality a dostupnosti veřejných služeb a lepší využití potenciálu území. Společným cílem těchto tematických oblastí je zlepšení kvality života obyvatel a přilákání nových investorů do České republiky. Řídícím orgánem IOP je Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky. IOP obsahuje celkem 6 prioritních os, kde je cestovní ruch podporován v rámci prioritní oblasti č. 4 – Národní podpora cestovního ruchu. Aktivita této prioritní oblasti jsou:

- zavedení národního informačního a rezervačního systému,
- zavádění a informační podpora národních a mezinárodních standardů ve službách cestovního ruchu,
- podpora marketingu na národní úrovni a tvorby zdrojových databází,
- prezentace a propagace kulturního a přírodního dědictví, kulturního průmyslu a služeb s využitím pro cestovní ruch na národní úrovni,
- podpora prezentace České republiky jako destinace cestovního ruchu.

Všechny aktivity mohou být realizovány na celém území České republiky, včetně hlavního města Prahy jako národní a systémové intervence, jejichž realizace by na regionální úrovni ztratila smysl. Projekty integrovaného operačního programu jsou financovány příspěvkem z Evropského fondu pro regionální rozvoj. (Fondy Evropské unie, 2012; Ministerstvo pro místní rozvoj, 2012)

Regionální operační programy (ROP)

Měsíční monitorovací zpráva z května 2012, zpracovaná Národním orgánem pro koordinaci slouží jako hlavní zdroj dat této kapitoly. Celková finanční alokace je vymezena v eurech, pro přepočítání byl ke dni generování zdrojových dat, tj. k 6. červnu 2012 stanoven měnový kurz 25,66 Kč za euro. (Fondy Evropské unie, 2012)

ROP NUTS II Severozápad

Z územního hlediska je ROP Severozápad určen pro Ústecký a Karlovarský Kraj, většina obcí a měst v těchto krajích považuje dle analýzy CzechTourism (2011) cestovní ruch za důležité strategické odvětví rozvoje. Pro přímý rozvoj cestovního ruchu je koncipována prioritní osa č. 4 – Udržitelný rozvoj cestovního ruchu. Na oblast podpory 4.1 Budování a rozvoj atraktivit a infrastruktury cestovního ruchu bylo vymezeno z fondu ERDF 2 665,5 milionů korun, které jsou určeny především pro výstavbu, obnovu a rekonstrukci doprovodné turistické infrastruktury, které je v regionu mírný nedostatek. V praxi se jedná o modernizaci a rozšíření služeb infocenter, výstavbu parkovišť, naučných stezek, apod. Doposud bylo zrealizováno pouze 9 projektů, dalších 38 projektů je v procesu. Oblast 4.2 Zlepšování kvality a nabídky ubytovacích a stravovacích zařízení se zaměřuje, jak plyne z názvu, na výstavbu, rekonstrukci a modernizaci ubytovacích a stravovacích zařízení všech kategorií. Pro tyto účely je možné čerpat až 1306,1 milionů korun, zatím bylo v rámci šestnácti projektů vyčerpáno 384,4 milionů Kč. Třetí oblastí podpory je Podpora marketingu a tvorby a rozvoje produktů cestovního ruchu, která zastřešuje a financuje projekty určené k propagaci regionu a zvýšení povědomí turistů o místních atraktivitách. Pro tuto oblast je vymezeno z ERDF 300,3 milionů Kč. (ROP Severozápad, 2012)

Tab. 2. Podpora cestovního ruchu prostřednictvím Regionálního operačního programu Severozápad

Oblast podpory/ Prioritní osa	Podané žádosti		Schválené žádosti		Realizované projekty		Celková alokace podpory 2007-2013 mil. Kč
	počet	mil. Kč	počet	mil. Kč	počet	mil. Kč	
4.1	146	5 646,2	38	2 254,4	9	451,1	2 665,5
4.2	116	3 230,0	34	1 068,3	16	384,4	1 306,1
4.3	140	558,4	51	239,1	30	83,7	300,3
4	402	9 434,6	123	3 561,8	55	919,2	4 271,8

Zdroj: (Fondy Evropské Unie, 2012)

ROP NUTS II Severovýchod

ROP NUTS II Severovýchod je určen pro region soudržnosti Severovýchod, který se skládá z Libereckého, Královéhradeckého a Pardubického kraje a reaguje na jeho specifické potřeby s cílem zvýšit atraktivitu regionu pro investice, podnikání a život obyvatel.

V rámci třetí prioritní osy jsou vymezeny dvě podporované oblasti cestovního ruchu – 3.1 Rozvoj základní infrastruktury a doprovodných aktivit v oblasti cestovního ruchu a 3.2 Marketingové a koordinační aktivity. Prostřednictvím první oblasti jsou podporovány projekty zaměřené na výstavbu cyklotras, turistických tras a renovaci stávajících památek a materiálně-technické základny. Druhá oblast financuje tvorbu strategických dokumentů, systémy značení turistických cílů, tvorbu rezervačních systémů apod. Do rozvoje cestovního ruchu může být investováno z Evropského fondu a národních zdrojů více než čtyři miliardy korun, dosud byly zrealizováno 62 projektů v celkové hodnotě 1 529,5 milionu Kč (Regionální rada NUTS II Severovýchod, 2012).

Tab. 3. Podpora cestovního ruchu prostřednictvím Regionálního operačního programu Severovýchod

Oblast podpory/ Prioritní osa	Podané žádosti		Schválené žádosti		Realizované projekty		Celková alokace podpory 2007-2013 mil. Kč
	počet	mil. Kč	počet	mil. Kč	počet	mil. Kč	
3.1	376	10 994,3	117	3 816,2	45	1 426,9	3 675,8
3.2	66	455,2	49	272,0	17	102,6	328,9
3	442	11 449,5	166	4 088,3	62	1 529,5	4 004,7

Zdroj: (Fondy Evropské unie, 2012)

ROP NUTS II Střední Čechy

Regionální operační program NUTS II Střední Čechy je určen pro region soudržnosti Střední Čechy, který je totožný se Středočeským krajem. Podpora rozvoje cestovního ruchu ve Středních Čechách je uskutečňována prostřednictvím prioritní osy č. 2, která obsahuje tři oblasti podpory – 2.1 Podnikatelská infrastruktura a služby cestovního ruchu, 2.2 Veřejná infrastruktura a služby cestovního ruchu a 2.3 Propagace a řízení turistických destinací Středočeského kraje. Nejvíce finančních prostředků je možné čerpat na projekty zaměřené na zlepšení podmínek sportovně-rekreačního turismu, kulturně-poznávacího turismu a vodácké turistiky – až 1 488,8 milionů korun. Oblast 2.1 je zaměřena na budování a modernizaci hlavně malých a středních ubytovacích zařízení a rozšíření nabídky jejich doplňkových služeb. Podpora oblasti 3.3 je směřována na široké spektrum marketingových aktivit, jako je tvorba propagačních materiálů, organizace seminářů a konferencí apod.

Tab. 4. Podpora cestovního ruchu prostřednictvím Regionálního operačního programu Střední Čechy

Oblast podpory/ Prioritní osa	Podané žádosti		Schválené žádosti		Realizované projekty		Celková alokace podpory 2007-2013 mil. Kč
	počet	mil. Kč	počet	mil. Kč	počet	mil. Kč	
2.1	159	3 533,0	20	520,8	7	181,1	748,1
2.2	99	2 930,6	36	1 142,4	24	746,2	1 488,4
2.3	72	376,5	26	168,2	14	60,5	248,6
2	330	6 840,1	82	1 831,3	45	987,8	2 485,1

Zdroj: (Fondy Evropské unie, 2012)

ROP NUTS II Jihovýchod

Region soudržnosti Jihovýchod se skládá z Jihomoravského kraje a kraje Vysočina a je pro něj určen Regionální operační program NUTS II Jihovýchod. Obsahuje čtyři prioritní osy, v rámci prioritní osy 2 Rozvoj udržitelného cestovního ruchu má dvě oblasti podpory, a to: 2.1 Rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch a 2.2 Rozvoj služeb v cestovním ruchu. Prostředky z Evropského fondu regionálního rozvoje je možné čerpat na projekty zaměřené na zkvalitňování a rozvíjení infrastruktury cestovního ruchu, modernizaci ubytovacích zařízení, rozvoj propagační a informační služby a marketingových kampaní. Celkově lze čerpat až 4 028,9 milionů korun, dosud bylo zrealizováno 133 projektů v hodnotě 1 235 milionů. (Regionální rada regionu soudržnosti Jihovýchod, 2012)

Tab. 5. Podpora cestovního ruchu prostřednictvím Regionálního operačního programu Jihovýchod

Oblast podpory/ Prioritní osa	Podané žádosti		Schválené žádosti		Realizované projekty		Celková alokace podpory 2007-2013 mil. Kč
	počet	mil. Kč	počet	mil. Kč	počet	mil. Kč	
2.1	318	7 257,8	120	2 551,0	76	1 032,6	3 648,2
2.2	191	653,4	80	330,3	57	202,4	380,8
2	509	7 911,2	200	2 881,3	133	1 235,0	4 028,9

Zdroj: (Fondy Evropské unie, 2012)

ROP NUTS II Jihozápad

ROP Jihozápad je určen pro region soudržnosti Jihozápad, který zahrnuje Jihočeský a Plzeňský kraj.

Projekty zaměřené na rozvoj cestovního ruchu jsou financovány prostřednictvím prioritní osy 3 – Rozvoj cestovního ruchu, která má tři oblasti podpory. Prostřednictvím oblasti podpory 3.1 Revitalizace památek a využití kulturního dědictví v rozvoji cestovního ruchu bylo realizováno již 54 projektů v hodnotě 905,5 milionů korun. Na oblast 3.2 Revitalizace památek a využití kulturního dědictví v rozvoji cestovního ruchu bylo zatím proplaceno 418,8 milionů korun a nejméně finančních prostředků bylo alokováno pro třetí oblast Rozvoj služeb cestovního ruchu, marketingu a produktů cestovního ruchu 223, 2 milionu Kč, z čehož zhruba polovina je již vyčerpána (Regionální operační program Jihozápad, 2012).

Tab. 6. Podpora cestovního ruchu prostřednictvím Regionálního operačního programu Jihozápad

Oblast podpory/ Prioritní osa	Podané žádosti		Schválené žádosti		Realizované projekty		Celková alokace podpory 2007-2013 mil. Kč
	počet	mil. Kč	počet	mil. Kč	počet	mil. Kč	
3.1	603	12 732,9	122	1 940,0	54	905,5	2 574,7
3.2	149	3 100,4	55	838,9	34	418,8	925,1
3.3	147	534,6	40	167,0	29	100,7	223,2
3	899	16 367,8	217	2 945,9	117	1 425,0	3 723,0

Zdroj: (Fondy Evropské unie, 2012)

ROP NUTS II Moravskoslezsko

ROP Moravskoslezsko je určen pro rozvoj stejnojmenného regionu soudržnosti. ROP Moravskoslezsko je jediným regionálním operačním programem, který neřeší cestovní ruch samostatně, ale v rámci prioritní osy Podpora prosperity regionu, kde je oblastí podpory také rozvoj cestovního ruchu. Podpora je směřována na široké spektrum projektů cestovního ruchu, které jsou zaměřeny na cílovou skupinu rodiny s dětmi a na přilákání domácích i zahraničních turistů, kteří stráví v regionu déle než jeden den. Schválené projekty podporují: výstavbu a modernizaci sportovních, rekreačních a lázeňských zařízení, zkvalitňování doprovodné infrastruktury památek, rozvoj přírodních, kulturních a technických památek, rozvoj a zvyšování ubytovacích zařízení a zvýšení kvality turistických center. Již bylo realizováno 28 projektů ve výši 432 milionů korun z celkového objemu 1 816,9 milionů. (ROP Moravskoslezsko, 2012)

Tab. 7. Podpora cestovního ruchu prostřednictvím Regionálního operačního programu Moravskoslezsko

Oblast podpory	Podané žádosti		Schválené žádosti		Realizované projekty		Celková alokace podpory 2007-2013 mil. Kč
	počet	mil. Kč	počet	mil. Kč	počet	mil. Kč	
2.2	218	3 658,4	69	1 227,9	28	432,0	1 816,9

Zdroj: (Fondy Evropské unie, 2012)

ROP NUTS II Střední Morava

ROP Střední Morava podporuje rozvoj regionu soudržnosti Střední Morava, tedy Olomouckého a Zlínského kraje.

Cestovní ruch je v rámci ROP Střední Morava podporován prioritní osou 3 Cestovní ruch ve čtyřech oblastech: 3.1 Integrovaný rozvoj cestovního ruchu, 3.2 Veřejná infrastruktura a služby, 3.3 Podnikatelská infrastruktura a služby a 3.4 Propagace a řízení. Nejvíce finančních prostředků, jak je patrné z tabulky 8, je alokováno do oblasti 3.3 Podnikatelská infrastruktura 2 065,8 milionů korun, kde bylo realizováno i nejvíce projektů.

Tab. 8. Podpora cestovního ruchu prostřednictvím Regionálního operačního programu Střední Morava

Oblast podpory/ Prioritní osa	Podané žádosti		Schválené žádosti		Realizované projekty		Celková alokace podpory 2007-2013 mil. Kč
	počet	mil. Kč	počet	mil. Kč	počet	mil. Kč	
3.1	83	1 742,7	34	491,4	23	379,3	817,3
3.2	68	1 017,1	28	377,7	25	321,2	713,9
3.3	265	3 954,3	77	1 360,2	58	931,7	2 065,8
3.4	13	215,6	12	194,7	8	114,8	226,8
3	429	6 929,7	151	2 424,0	114	1 747,0	3 823,8

Zdroj: (Fondy Evropské unie, 2012)

Programy přeshraniční spolupráce

Programy pro podporu přeshraniční spolupráce pro období 2007 – 2013 jsou určeny pro neziskový sektor. Na každé státní hranici se finanční prostředky z obou států slučují do

jedné společné částky, určené pro celou společně vymezenou oboustrannou pohraniční oblast. Celkově je pro programy zaměřené na rozvoj cestovního ruchu vyhrazeno cca 190 milionů eur, které jsou postupně využívány na jednotlivé projekty. V tomto programovacím období jsou k dispozici následující programy a vybrané prioritní osy týkající se rozvoje cestovního ruchu:

- *OP Bavorsko – Česká republika* (Prioritní osa 1 - Hospodářský rozvoj, lidské zdroje a sítě; Oblast podpory - Cestovní ruch, volný čas a rekreace.)
- *OP Sasko – Česká republika* (Prioritní osa 2 - Rozvoj hospodářství a cestovního ruchu.)
- *OP Rakousko – Česká republika* (Prioritní osa 1 - Socioekonomický rozvoj, cestovní ruch a transfer knowhow.)
- *OP Slovensko – Česká republika* (Prioritní osa 1 - Podpora sociokulturního a hospodářského rozvoje přeshraničního regionu a spolupráce.)
- *OP Česká republika – Polsko* (Prioritní osa 2 - Zlepšení podmínek pro rozvoj podnikatelského prostředí a cestovního ruchu (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2012).

Program rozvoje venkova (PRV)

PRV je také významným finančním zdrojem pro rozvoj cestovního ruchu. Je samostatně financován v rámci společné zemědělské politiky Evropské unie z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova. Řídícím orgánem programu je Ministerstvo zemědělství. Cestovní ruch je v této souvislosti chápán jako příležitost pro diverzifikaci činnosti nezemědělské povahy a podporu zakládání podniků a jejich rozvoje (agroturistika, ekoturistika, ochrana přírody, atd.) Celkově je pro podporu cestovního ruchu alokováno zhruba 144,8 milionů eur ze soukromých a veřejných zdrojů. Jsou podporovány projekty zaměřené zejména na budování rekreační infrastruktury, zajištění služeb pro pěší, vodní turistiku, lyžování, budování vinařských stezek a hipposteze (Státní zemědělský intervenční fond, 2012).

5 DESTINAČNÍ MANAGEMENT A VYTVÁŘENÍ PRODUKTŮ V CESTOVNÍM RUCHU

Management destinace je podle Palatkové (2006) strategie a cesta pro silné regiony, které mají odvahu ke koncentraci sil pro společný rozvoj, organizaci a aktivní prodej svých klíčových konkurenčních výhod. Tuto cestou vznikají destinace, nabízející klientovi perfektně zorganizovaný řetězec služeb odpovídající jeho volbě, který zahrnuje celý proces od informace a pohodlnou rezervaci přes bezchybný průběh pobytu až po návrat domů. Každá destinace se snaží prodat svoji jedinečnost a postavit své produkty tak, aby byly diferencovány využitím svých výjimečných předpokladů.

Produktový balíček

Produktový balíček je služba zahrnující v sobě kombinaci několika dílčích služeb, které spolu bezprostředně souvisí. Balíček je výsledkem sloučení jednotlivých turistických produktů s doprovodnými službami a vytváří tak celý komplex, který je nabízen turistům. Balíček obvykle kombinuje služby jako ubytování, atrakce, stravování, průvodcovství, kulturní programy, dopravu atd. Kombinace služeb vzniká často za spolupráce více subjektů a partnerů, kteří společnou prezentací přináší prospěch celému regionu místo úspěchu pouze jediného podnikatele. (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2011)

Balíček přináší několik výhod pro potenciálního turistu. Bezesporu největší výhodou je minimalizování času pro vyhledávání informací ohledně destinací. Zjednodušují nákup, platbu a plánování služeb, čímž dochází k celkové úspoře nákladů. Kromě výhod pro turisty, balíček představuje výhody i pro podnikatele zviditelněním doprovodných služeb vedle hlavního produktu. Mimo to může pomoci k odbytu služeb mimo hlavní sezónní období.

Při tvorbě turistického balíčku je v první řadě nutné určit cílovou klientelu, pro kterou bude určen. Vymezení trhu pomáhá jasně určit cílovou skupinu a její tržní potenciál.

Důležitou částí při tvorbě balíčku je stanovení období a délka jeho realizace. Balíčky mohou být nabízeny jak v rámci hlavní sezóny, tak mimo hlavní sezónu, aby došlo ke snížení rozdílu mezi dvěma extrémy v návštěvnosti.

Hlavní náplní sestavování balíčku je tvorba samotného obsahu, co bude obsahovat. K určení obsahu slouží vymezení základních služeb, které budou nabízeny, např. stravování, doprava, ubytování, aj. Kromě základních služeb by balíček měl obsahovat i další doplňkové služby. Dalším podstatným krokem je jeho praktická implementace na konkrétní

podmínky. Cena může být stanovena v několika různých měnách, zvláště pak pokud je balíček směřován na zahraniční klientelu. (Mikroregion Vsetínsko, 2010)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 SOUČASNÝ STAV CESTOVNÍHO RUCHU V ČESKÉ REPUBLICE

Cestovní ruch je součástí jednotlivých oblastí národního hospodářství. Přispívá k tvorbě hrubého domácího produktu, příznivě ovlivňuje platební bilanci státu, vytváří nová pracovní místa a podílí se na rozvoji podnikání. Jaký má cestovní ruch vliv na ekonomiku České republiky, je nastíněno v následující kapitole.

6.1 Cestovní ruch a HDP

Vyjádření podílu cestovního ruchu na tvorbě HDP je hlavní částí satelitního účtu cestovního ruchu v České republice. Ačkoliv cestovní ruch netvoří klíčovou položku hrubého domácího produktu (jak je tomu u některých přímořských států), přispívá do státního rozpočtu nezanedbatelnou sumou. Každoročně se jedná zhruba o částku 100 miliard korun.

Podíl cestovního ruchu na celkovém HDP se v novodobé historii každoročně pohybuje okolo 3 %. Od roku 2005 se podíl na HDP stále snižuje, ačkoliv nominální hodnota má opačnou tendenci. V roce 2010, jak lze vidět v tabulce 9, byl podíl cestovního ruchu 2,7 %.

Tab. 9. Podíl cestovního ruchu na HDP v letech 2005 – 2010 v milionech Kč

Ukazatel	2005	2006	2007	2008	2009	2010
HDP celkem	2 987 125	3 225 704	3 538 933	3 692 622	3 629 511	3 778 880
Produkce ČR	226 932	241 595	250 407	251 543	238 257	238 634
Mezispotřeba ČR	145 250	157 101	164 173	165 116	149 815	151 272
Hrubá přidaná hodnota ČR	81 683	84 494	86 234	86 427	88 442	87 362
Daně ČR	17 396	15 462	16 845	17 024	15 851	12 891
HDP ČR	99 079	99 956	103 079	103 451	104 293	100 253
Podíl cestovního ruchu na HDP (%)	3,3	3,1	2,9	2,8	2,9	2,7

Zdroj: (Český statistický úřad, 2012)

Přestože spotřeba cestovního ruchu až do roku 2008 plynule rostla, podíly na tvorbě HDP klesaly, což bylo způsobeno vyšší akcelerací růstu jiných odvětví. Rok 2008 tvoří milník jak pro vývoj této specifické oblasti služeb, tak celkového hospodářství. Zatímco mezi roky 2006 a 2007 rostl produkt o 9,7 %, následující meziroční nárůst byl jen poloviční.

V roce 2008, kdy světem začala otřásat finanční krize, vývoj HDP u nás zaznamenal negativní růst, konkrétně se propadl o 1,7 %. Hospodářská krize měla také vliv na posilování české koruny. Výsledkem byl menší zájem o vnitřní cestovní ruch, neboť zahraniční destinace se staly pro české občany levnějšími. Od roku 2009 zaznamenáváme opět růst nominální hodnoty domácího produktu, ale produkce cestovního ruchu se v absolutním vyjádření nezměnila. Její podíl se snížil na 2,7 %. (Český statistický úřad, 2012)

6.2 Platební bilance cestovního ruchu

Podle Šauera (2008) představuje platební bilance vztah mezi hodnotou produktů, které se prodaly cizincům a hodnotou produktů, které koupilo české obyvatelstvo v zahraničí. Cestovní ruch je v této souvislosti neviditelným importem, respektive exportem. Pozitivní vliv má pouze aktivní platební bilance, která generuje devizové příjmy.

Celkové příjmy cestovního ruchu za rok 2011 činily 135 007 mil. korun, naproti tomu obyvatelé České republiky v zahraničí utratili 80 569 milionů. Platební bilance je tedy za uplynulý rok aktivní. Do státní pokladny cestovní ruch přispěl částkou více než 54 miliard korun.

Tab. 10. Platební bilance cestovního ruchu 2011 v milionech Kč

	1. čtvrtletí		2. čtvrtletí		3. čtvrtletí		4. čtvrtletí	
	příjmy	výdaje	příjmy	výdaje	příjmy	výdaje	příjmy	výdaje
Pracovní cesty	6 824	3 602	9 0853	4 326	10 771	4 185	8 109	3 469
Soukromé cesty	21 052	14 530	23 685	16 598	24 957	18 919	30 519	14 936
Cestovní ruch celkem	27 877	18 133	32 770	20 924	35 729	23 104	38 629	18 406

Zdroj: (Česká národní banka, 2011), údaje v milionech Kč

Porovnáním prvního čtvrtletí roku 2011 (tabulka 10) a prvního čtvrtletí v roce 2012 (tabulka 11) zjistíme, že oproti loňskému roku narostly příjmy z cestovního ruchu o 4,14 miliardy korun, přičemž zvýšení je dosaženo v téměř stejném poměru jak u pracovních cest, tak i u soukromých. Naproti tomu výdaje zaznamenávají pomalejší růst. V prvním čtvrtletí letošního roku utratili čeští občané v zahraničí o 1,8 miliard korun více než loni. Vzhledem k tomu, že příjmy a výdaje rostou spíše v druhém a třetím čtvrtletí (prázdniny, dovolené) a

za předpokladu, že se bude opakovat nastavený trend, dá se očekávat také nárůst celkových devizových příjmů z cestovního ruchu České republiky.

Tab. 11. Platební bilance cestovního ruchu za 1. čtvrtletí 2012

1. čtvrtletí	Příjmy	Výdaje	Saldo
Pracovní cesty	8 868	15 938	12 019
Soukromé cesty	23 148	4 059	4 809
Cestovní ruch celkem	32 017	19 997	12 019

Zdroj: (Česká národní banka, 2012)

6.3 Zaměstnanost a cestovní ruch

Určit přesný podíl cestovního ruchu na zaměstnanosti není příliš možné. Jak již bylo několikrát zmíněno, cestovní ruch má vliv na několik průmyslových odvětví. V tabulce 12 je vidět, že jasně převládají zaměstnaní nad sebezaměstnanými, a to zejména v charakteristických odvětvích cestovního ruchu, jako jsou ubytovací služby, doprava, provoz cestovních kanceláří a agentur. Nejvíce sebezaměstnaných, tedy osob s živnostenským listem pracuje, dle analýz Českého statistického úřadu, ve stravovacích službách. V cestovním ruchu pracují také mnohem častěji ženy, které tvoří zhruba 75 %. Podle nejnovějších dat pracovalo v odvětví cestovního ruchu 235 569 osob, což je 4,62 % všech zaměstnaných v České republice. (Český statistický úřad, 2012)

Tab. 12. Počet zaměstnaných osob v cestovním ruchu v roce 2010

	Sebe-zaměstnaní	Zaměstnanci	Celkem
Charakteristická odvětví CR	30 744	141 308	172 052
Související odvětví CR	16 360	43 914	60 274
Nespecifická odvětví CR	561	2 681	3 242
Odvětví celkem	47 665	187 903	235 569

Zdroj: (Český statistický úřad, 2012)

6.4 Struktura zahraničních návštěvníků

Pro Českou republiku byl rok 2011 výjimečný historicky největším počtem zahraničních turistů, kteří přijeli do českých hromadných ubytovacích zařízení. Oproti předchozímu roku jde téměř o 8% nárůst. Tento fakt je doprovázen další skutečností, a to změnou struk-

tury zahraničních cestovatelů. V posledních pěti letech byla struktura nejčastějších návštěvníků výhradně západoevropská, nyní se do popředí dostávají turisté z Evropy východní. Na rekordním nárůstu turistů se podílí hlavně turisté z Ruské federace, kteří znamenali meziroční nárůst o 37,5 %. (CzechTourism, 2012)

Tab. 13. Struktura zahraničních návštěvníků České republiky v roce 2011

Země	Počet návštěvníků
1. Německo	1 422 348
2. Rusko	569 961
3. Polsko	373 864
4. Slovensko	347 188
5. Itálie	343 767
6. Spojené Království	336 613
7. USA	319 320
8. Francie	289 397
9. Španělsko	228 841
10. Rakousko	188 144
Počet zahraničních turistů celkem	6 831 452

Zdroj: (Český statistický úřad, 2012)

Nejvíce turistů k nám přijíždí ze sousedního Německa. Navštívit Českou republiku se rozhodlo meziročně o 5,5 % víc Němců. Tento nárůst je ovlivněn odeznívající hospodářskou krizí a rostoucí chutí opět cestovat. Na druhém místě žebříčku návštěvnosti jsou turisté z Ruska, loni jich k nám přijelo necelých 570 tisíc. Třetí zemí, odkud k nám zavítá nejvíce turistů, je Polsko. Kromě celkového objemu turistů, který byl v loňském roce 6,8 milionů, narůstá také průměrná délka pobytu. Nejdélší průměrný pobyt si v České republice je zaznamenán u občanů Ruska, kteří zde průměrně tráví 5,16 dnů. Celková průměrná doba, kterou stráví zahraniční turisté v České republice je 2,91 dnů na osobu. Úbytek západoevropské klientely a nárůst turistů z východu s sebou přinesl snížení poptávky po ubytování nejvyšší kategorie. Problém zaznamenaly hlavně luxusní hotely, které musely snížit cenu za své pokoje, a tím přivedly do potíží i hotely ve střední cenové kategorii, neboť se staly jejich novými konkurenty. (Podnikatel.cz, 2012)

V uplynulém roce rostl počet jednodenních návštěvníků, kteří v zemi nestráví noc a ještě týž den se vrací za hranice. Nejčastěji se jedná o obyvatele okolních států, tedy Německa,

Slovenska a Polska. Důvodem pro krátké návštěvy jsou především nákupy v příhraničních městech, které tvoří až 60 % všech jednodenních návštěv. Dále sem jezdí návštěvníci kvůli obchodním cestám, návštěvám příbuzných a rekreaci, zejména v zimní sezóně. Pro zahraniční turistiku delší než jeden den jsou zatím nejvýznamnější důvody pro návštěvu země rekreace, dovolená, návštěvy příbuzných, obchodní cesty, studijní pobyty i nákupy. (Český statistický úřad, 2012)

7 REGIONÁLNÍ DIFERENCIACE PŘEDPOKLADŮ CESTOVNÍHO RUCHU

Aby bylo možné posoudit, zda jsou finanční prostředky plynoucí z Evropské unie na rozvoj cestovního ruchu v České republice alokovány efektivně, byly vypočítány indexy předpokladů pro rozvoj cestovního ruchu. Veškerá data byla čerpána z Krajských ročenek 2011 zpracovaných Českým statistickým úřadem a posuzována podle okresů. Faktory rozvoje cestovního ruchu byly rozděleny následovně:

- přírodní předpoklady,
- kulturně-historické předpoklady,
- realizační předpoklady.

Selektivní předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu nebyly analyzovány, neboť není možné posuzovat subjektivní faktory ovlivňující rozhodování turistů.

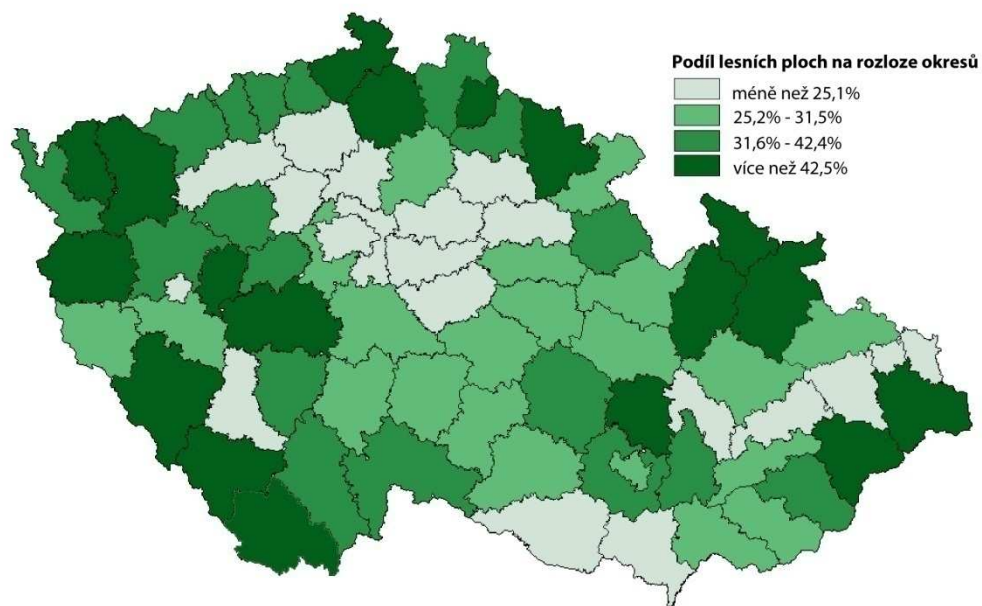
7.1 Přírodní předpoklady

Rozmanitost přírodního prostředí úzce souvisí s cestovním ruchem. Nejvýznamnější turistické oblasti vznikají tam, kde se vyskytuje více přírodních atraktivit na jednom místě. Pro výpočet indexu přírodních předpokladů byla zjištěna hustota zalesnění, podíl vodstva a chráněných krajinných území na rozloze okresu.

7.1.1 Podíl zalesněných ploch na rozloze okresu

Lesy hrají významnou roli pro celoroční rekreaci. Ukazatel Podíl zalesněných ploch úzce souvisí s reliéfem krajiny a obecně lze říci, že nejvíce lesů se nachází v hornatých oblastech, respektive oblastech vhodných pro zimní i letní turistiku.

Z obrázku 1 je patrné, že nejvíce lesů se nachází v příhraničí, které je lemováno pohořími Šumava, Krušné Hory Jizerské hory, Krkonoše, Hrubý a Nízký Jeseník a Beskydy. V okresech Sokolov, Prachatice, Jablonec nad Nisou, Jeseník a Frýdek-Místek pokrývají lesy více než 50 % území. Naopak okresy Kolín, Karviná a Louny jsou lesy pokryty méně než 15 %.

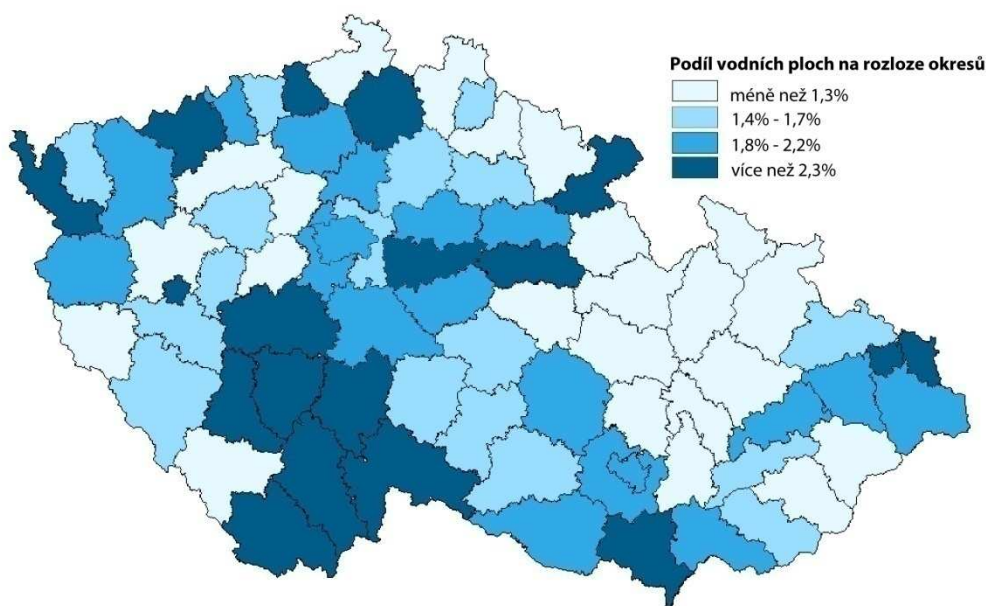

Obr. 1. Podíl lesních ploch na rozloze okresů. Zdroj: Krajské ročenky 2011, ČSÚ

7.1.2 Podíl vodních ploch na rozloze okresu

Česká republika, jako vnitrozemský stát, není příliš turisticky atraktivní z hlediska vodních ploch. Na našem území se nachází velmi malé množství jezer, nejznámější jsou šumavská jezera Čertovo a Černé, mnohem větší vodní plochy tvoří rybníky a přehradní nádrže, které jsou i přes své znečištění často využívány pro rekreaci nebo rybolov.

Nejvíce vodstva je koncentrováno v jižních Čechách. Z hlediska cestovního ruchu jsou velmi atraktivní nádrže vltavské kaskády – Lipno, Slapy, Orlický a další. Pro sportovní účely jsou v této oblasti hojně využívány i řeky Vltava, Lužnice a Sázava. V blízkosti pramenů minerálních vod vznikly vyhledávané české lázně, jako například Karlovy Vary, Mariánské Lázně, Františkovy Lázně. Větší vodní plochy jsou soustředěny i v okresech, kterými protékají řeky Labe a Ondra. Na území Moravy má větší význam pouze Vranovská přehrada a vodní nádrž Nové mlýny.

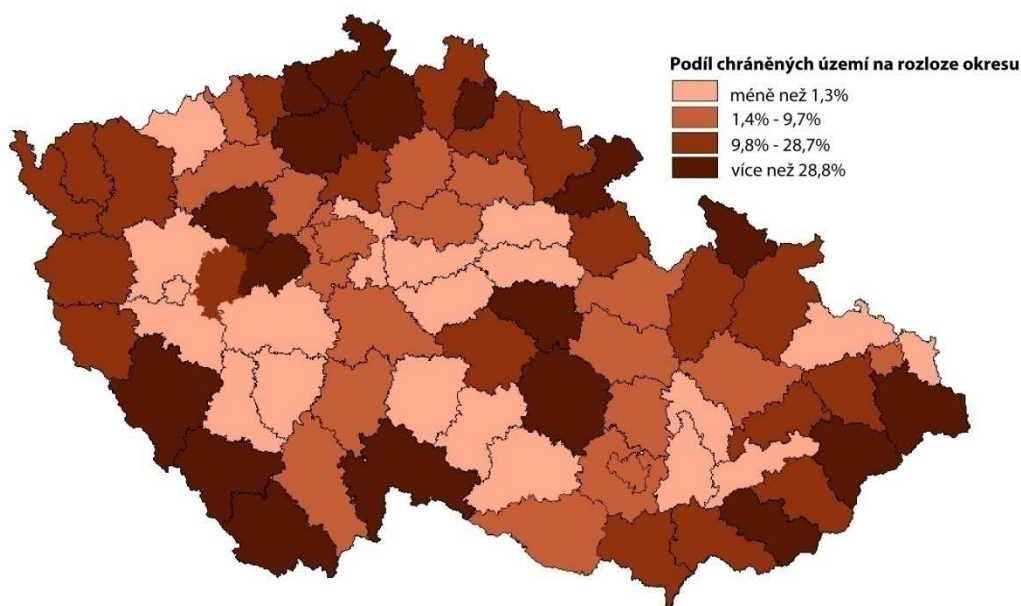

Obr. 2. Podíl vodních ploch na rozloze okresů. Zdroj: Krajské ročenky 2011, ČSÚ

7.1.3 Podíl chráněných území na rozloze okresu

Chráněná území patří k důležitým oblastem cestovního ruchu. Díky zachovanému rázu přírody poskytují turistům dobré podmínky pro poznávání nebo turistiku. Do ukazatele chráněných území byly zahrnuty národní parky, chráněné krajinné oblasti, národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památky a přírodní památky.

Největší podíly chráněných území, jak je znázorněno v obrázku 3, jsou v okresech Český Krumlov a Prachatice, na jejichž území se rozkládá Národní park Šumava a CHKO Blanský les. V nedalekém okrese Jindřichův Hradec leží CKO Třeboňsko. Na severu České republiky se rozprostírají dva národní parky – České Švýcarsko a Krkonošský národní park a řada významných CHKO – Labské pískovce, Kokořínsko, Český ráj a Broumovsko. Na Moravě se nejvíce chráněných území nachází v okresech Uherské Hradiště (CHKO Bílé Karpaty), Vsetín, Frýdek-Místek (CHKO Beskydy) a Jeseník (CHKO Jeseníky).

Obr. 3. Podíl chráněných území na rozloze okresu. Zdroj: Krajské ročenky 2011, ČSÚ

7.1.4 Celkový index přírodních předpokladů

Celkový index přírodních předpokladů byl sestaven z předchozích tří ukazatelů, respektive podílu lesnatých ploch, podílu vodních ploch a podílu chráněných krajinných území na celkové rozloze okresu.

Aby se tyto tři ukazatele mohly sečíst, byly hodnoty přepočteny do vzájemně porovnatelných intervalů. Intervaly byly stanoveny v rozmezí 0 až 1, přičemž jednička byla přiřazena okresu s nejlepší hodnotou sledovaného ukazatele. K tomuto okresu byly následovně přiřovnávány hodnoty ze zbylých okresů. Tento postup byl proveden u všech tří ukazatelů přírodních předpokladů a pro každý okres byl součtem dílčích intervalových hodnot sestaven celkový index přírodních předpokladů.

V tabulce 14 jsou seřazeny jednotlivé okresy podle nejlepších a nejhorších předpokladů rozvoje cestovního ruchu. Z hlediska přírodních předpokladů mají nejlepší podmínky pro rozvoj okresy Jindřichův Hradec, Děčín a Český Krumlov. Nejhorší předpoklady byly zjištěny pro okresy Prostějov, Přerov a Kolín.

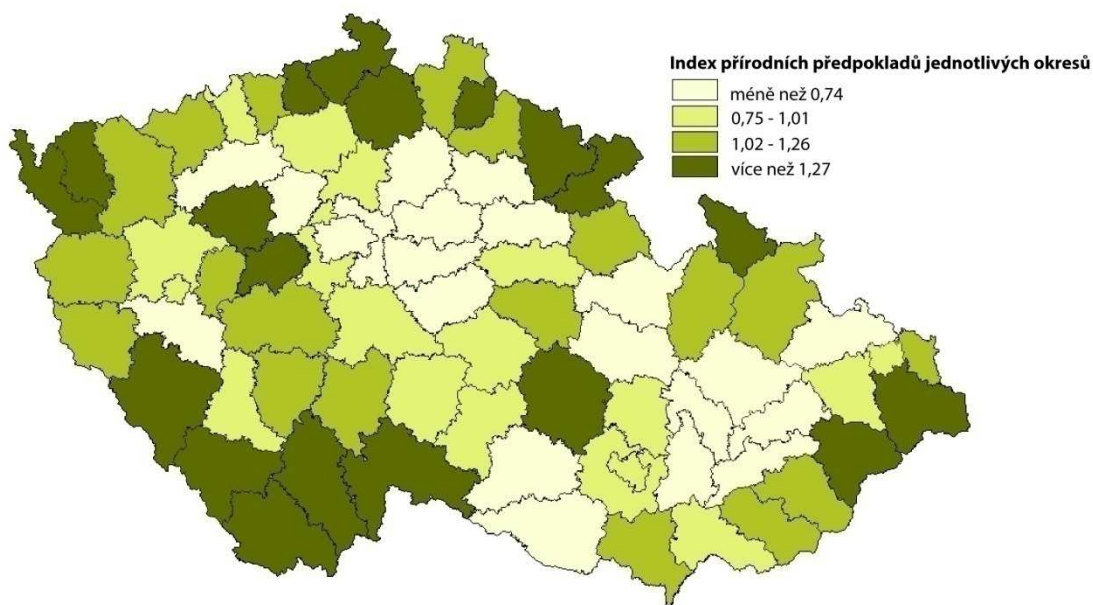

Tab. 14. Okresy s nejlepšími a nejhoršími indexy předpokladů rozvoje cestovního ruchu

Pořadí (nejlepší)	Okres	Pořadí (nejhorší)	Okres
1.	Jindřichův Hradec (2,10)	1.	Prostějov (0,47)
2.	Děčín (2,00)	2.	Přerov (0,55)
3.	Český Krumlov (1,90)	3.	Kolín (0,56)
4.	Jablonec nad Nisou (1,85)	4.	Praha (0,57)
5.	Prachatice (1,83)	5.	Louny (0,57)
6.	Vsetín (1,76)	6.	Hradec Králové (0,58)
7.	Frýdek- Místek (1,73)	7.	Kladno (0,58)
8.	Ústí nad Labem (1,68)	8.	Praha- východ (0,62)
9.	Česká Lípa (1,64)	9.	Nymburk (0,64)
10.	Sokolov (1,60)	10.	Kutná Hora (0,68)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat ČSÚ

Srovnání všech okresů České republiky je zobrazeno na obrázku č. 4.

Obr. 4. Index přírodních předpokladů. Zdroj: Vlastní analýza na základě dat ČSÚ, 2012

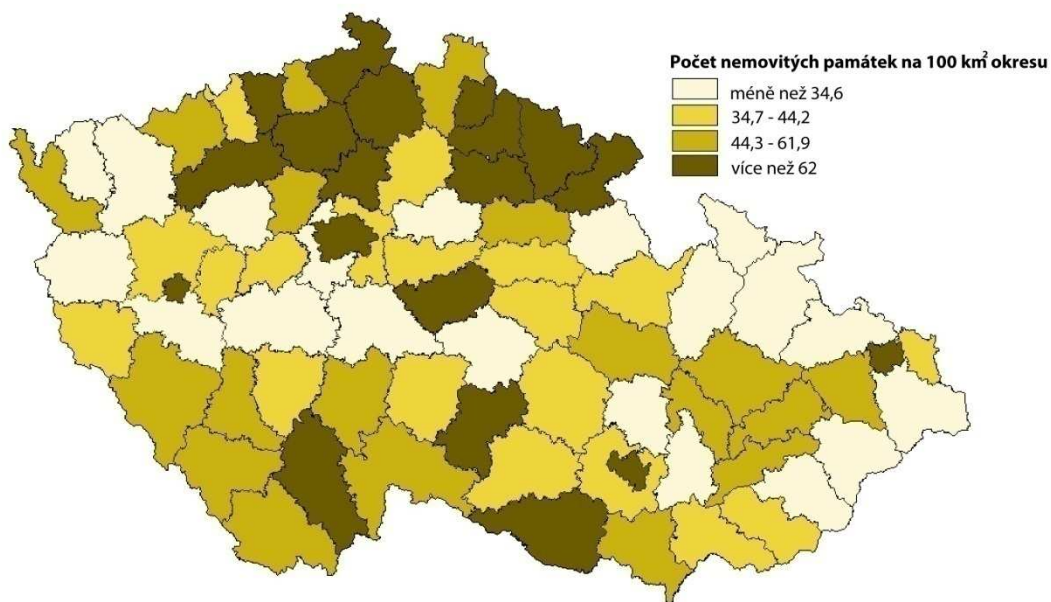
7.2 Kulturně-historické předpoklady

Území, na němž se rozkládá Česká republika, prošlo dlouhým historickým vývojem. Z různých období byly zachovány památky dosahující mnohdy až evropského či světového významu. Kulturně-historické předpoklady byly posuzovány na základě dvou ukazatelů – Počet nemovitých památek a Počet kulturních zařízení.

7.2.1 Počet nemovitých památek na 100 km² okresu

Nemovité památky byly zjištěny pomocí webové aplikace Monumnet, spravované Národním památkovým ústavem. Pro lepší vypovídající hodnotu srovnávání okresů byly počty památek přepočítány na 100 km² rozlohy. Mezi nemovité památky jsou zařazeny hrady, zámky, kostely, kláštery, městské domy, pomníky, sochy, venkovské usedlosti, a jiné stavby.

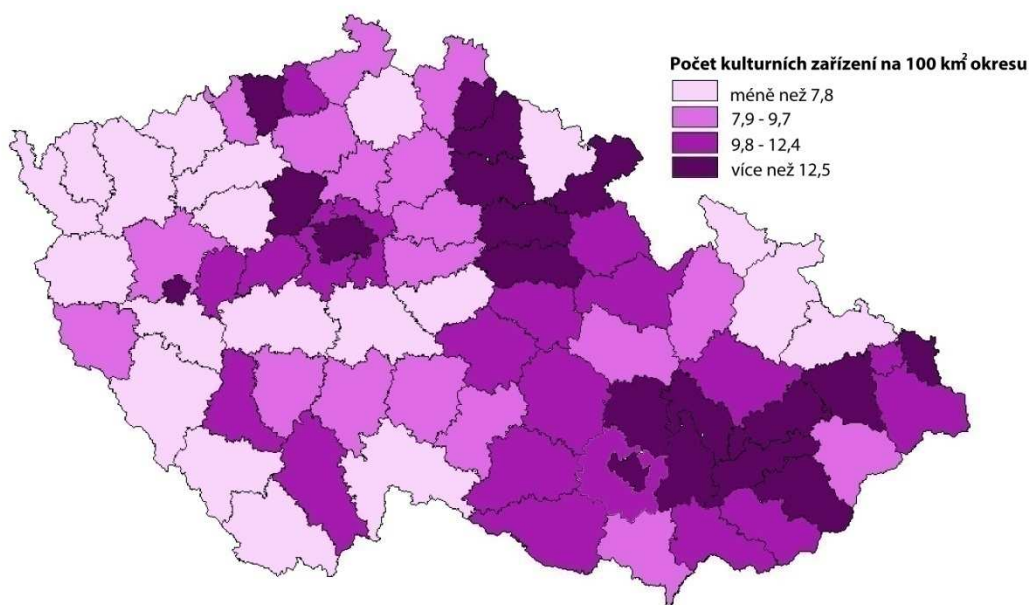
Největší koncentrace památek je v okrese Brno – město, kde je evidováno více než 480 památek na 100 km², dále pak v Praze a okresech Plzeň – město a Ostrava. V okresech s větší územní rozlohou se nachází nejvíce nemovitých památek v Kutné Hoře, Českých Budějovicích, Znojmě a v okresech severních Čech mimo Nymburk, Mladou Boleslav a Teplice. Viz obrázek č. 5.

Obr. 5. Počet nemovitých památek. Zdroj: Národní památkový ústav, 2012

7.2.2 Počet kulturních zařízení na 100 km² okresu.

Data pro výpočet ukazatele Počet kulturních zařízení byla čerpána z veřejné databáze Českého statistického úřadu. Nejaktuálnější informace jsou k dispozici z roku 2007. Mezi kulturní zařízení byly zahrnuty muzea, galerie, kina, divadla a přírodní amfiteátry. Pro přesnější srovnávání byl opět počet zařízení přepočten na 100 km² rozlohy každého okresu.

Obr. 6. Počet kulturních zařízení na 100 km² okresu. Zdroj: ČSÚ, 2007

Nejvíce kulturních zařízení je v Praze, v přepočtu více než 119 kulturních zařízení na 100 km². Na druhém místě v pomyslném žebříčku okresů je Plzeň – město, kde je kulturních zařízení zhruba o polovinu méně než v Praze. Další regiony s nejrozvinutější sítí kulturních zařízení jsou okresy severovýchodních Čech a střední Moravy.

7.2.3 Celkový index kulturně-historických předpokladů

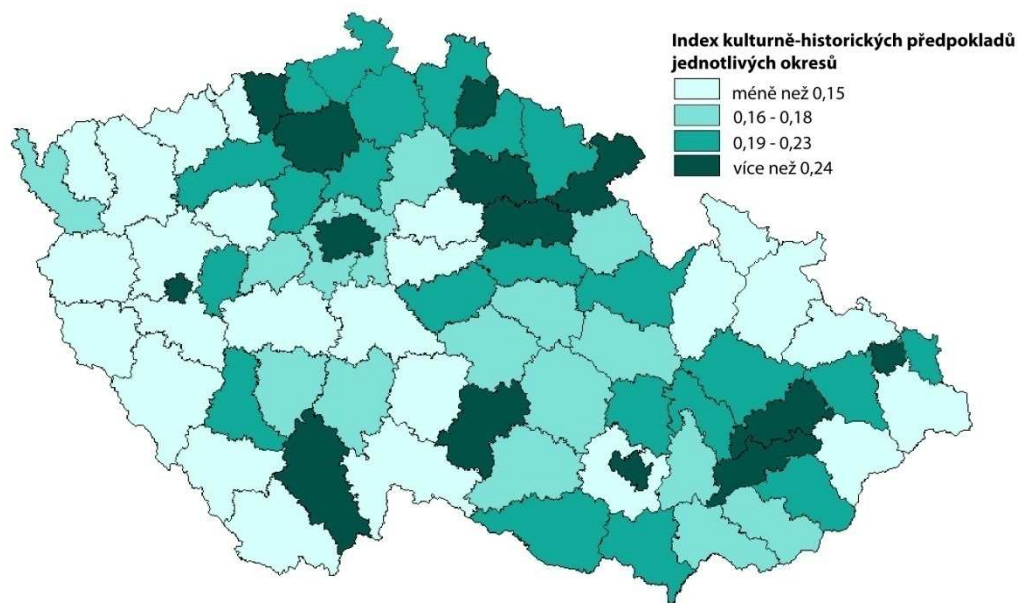
Celkový index kulturně-historický předpokladů byl vypočítán obdobně jako index přírodních předpokladů. Z předchozích dvou ukazatelů – Počet nemovitých památek a Počet kulturních zařízení byly sestaveny intervaly od 0 do 1. Jedničkou byl ohodnocen okres s největším počtem památek, respektive kulturních zařízení na 100 km² rozlohy. K tomuto okresu byly následně přirovnávány zbylé okresy. Součtem intervalů obou ukazatelů byla dosažena celková hodnota indexu kulturně-historických předpokladů pro každý okres zvlášť.

Tab. 15. Pořadí okresů podle indexu kulturně-historických předpokladů

Pořadí (nejlepší)	Okres	Pořadí (nejhorší)	Okres
1.	Praha (1,88)	1.	Opava (0,08)
2.	Brno- město (1,23)	2.	Jeseník (0,09)
3.	Plzeň- město (0,75)	3.	Tachov (0,09)
4.	Ostrava- město (0,30)	4.	Příbram (0,09)
5.	Jablonec nad Nisou (0,30)	5.	Benešov (0,10)
6.	Náchod (0,28)	6.	Bruntál (0,10)
7.	Litoměřice (0,28)	7.	Rakovník (0,11)
8.	Semily (0,26)	8.	Vsetín (0,11)
9.	Teplice (0,26)	9.	Plzeň-jih (0,12)
10.	Jičín (0,25)	10.	Sokolov (0,12)

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat NPÚ a ČSÚ, 2012

V tabulce 15 jsou seřazeny okresy s nejlepšími a nejhoršími předpoklady. Jednoznačně nejlepší kulturně-historické předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu mají okresy Praha, Brno – město a Plzeň - město.

Obr. 7. Index kulturně-historických předpokladů, Zdroj: Vlastní analýza na základě dat ČSÚ, 2012

7.3 Realizační předpoklady

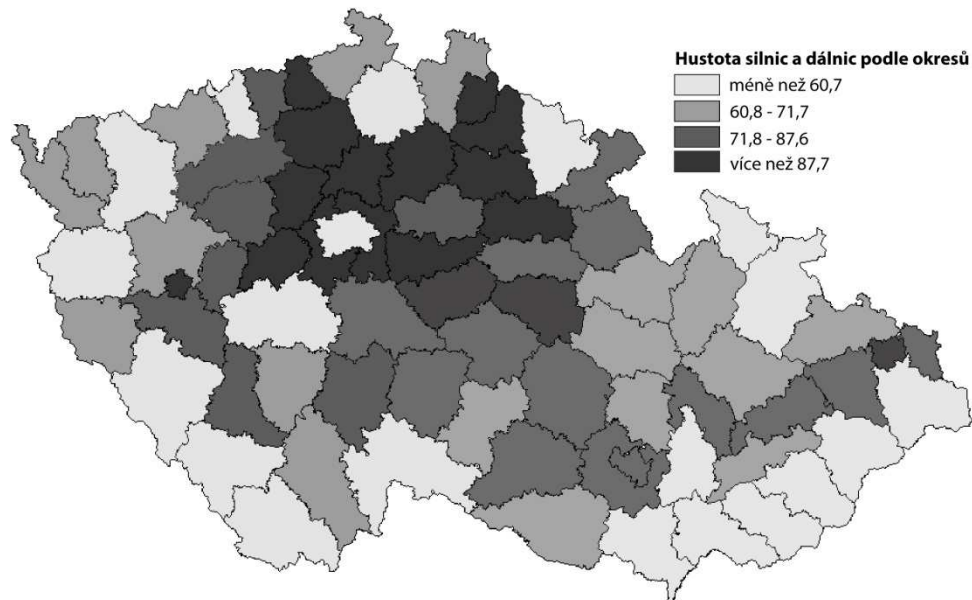
Realizační předpoklady byly sledovány z hlediska tří hlavních ukazatelů, které odrážejí dopravní dostupnost a infrastrukturu služeb dané lokality. Tyto ukazatele byly poté použity pro výpočet celkového indexu realizačních předpokladů.

7.3.1 Dopravní dostupnost

Dopravní dostupnost má zásadní podíl na výběru turistické destinace. Ovlivňuje rozhodování turisty jak z hlediska časového, tak i ekonomického. Pro práci jsou použita data z Krajských ročenek 2011, které jsou dostupné na webových stránkách Českého statistického úřadu. Jako první ukazatel byla sledována Hustota dálnic a silnic 1., 2. a 3. třídy na úrovni okresů.

Na obrázku 8 je znázorněna regionální diferenciací hustoty dálnic a silnic podle jednotlivých okresů. Největší koncentrace silnic a dálnic je hlavně v okolí hlavního města Prahy a přilehlých okresech. Důležité dopravní trasy prochází směrem z hlavního města k okresům severních Čech. Významné dopravní uzly se nachází v okolí velkých českých měst, zejmé-

na Ostravy, Plzně a Brna. Nejhorší dopravní infrastruktura je naopak v okresech Bílých Karpat, Beskyd, Jeseníků a Šumavy.

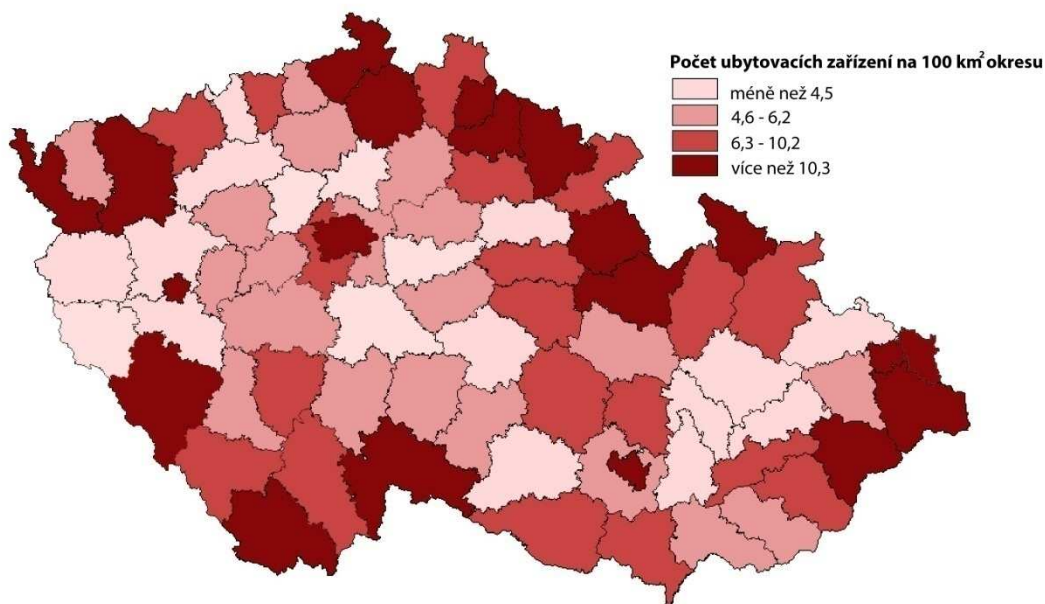

Obr. 8. Hustota silnic a dálnic podle okresů, Zdroj: Krajské ročenky 2011, ČSÚ

7.3.2 Počet ubytovacích zařízení na 100 km²

Vedle dopravy tvoří počet ubytovacích zařízení jeden z pilířů realizačních předpokladů. Data pro tento ukazatel jsou získána z Krajských statistických ročenek 2011 dostupných na webové stránce Českého statistického úřadu. Pro výpočet byla použita data o počtu hromadných ubytovacích zařízení, zahrnující hotely, motely a botely všech kategorií, penziony, kempy, chatové osady, turistické ubytovny a ostatní zařízení. V každém okrese byl počet hromadných ubytovacích zařízení přepočten na rozlohu 100 km².

Obrázek 9 znázorňuje regionální diferenciaci počtu ubytovacích zařízení. Dominantní postavení v tomto ukazateli představují opět města Ostrava, Plzeň, Brno a hlavní město Praha. Velká koncentrace ubytovacích zařízení je i v některých příhraničních okresech - Český Krumlov, Klatovy, Děčín, Česká Lípa, Frýdek- Místek. Vysoký počet ubytovacích zařízení v okresech Cheb a Karlovy Vary je dán zejména tradicí v lázeňství.

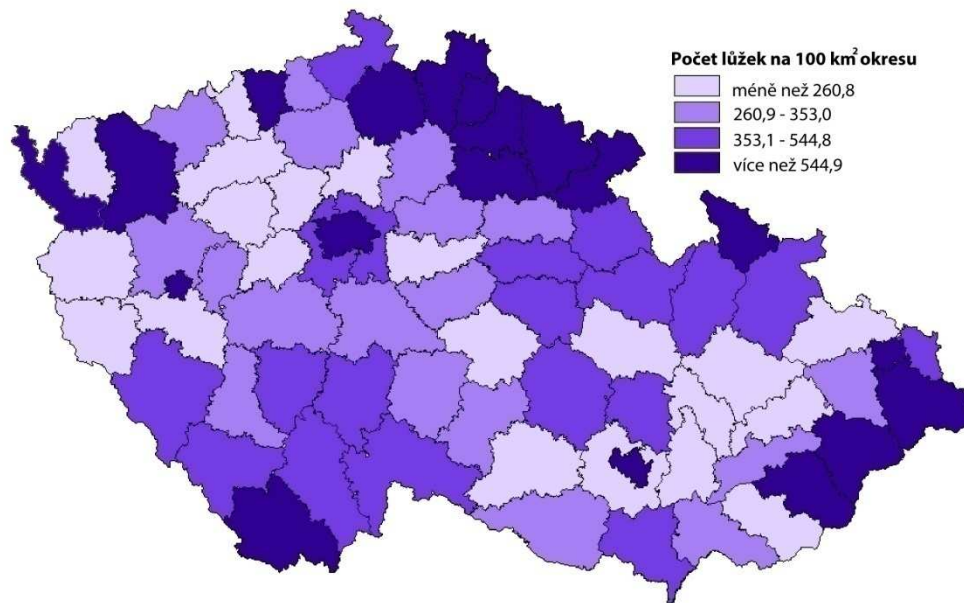

Obr. 9. Počet ubytovacích zařízení na 100 km² okresu, Zdroj: Krajské ročenky 2011, ČSÚ

7.3.3 Počet lůžek hromadných ubytovacích zařízení na 100 km² okresu

Regionální diference počtu lůžek znázorněna na obrázku 10 je vypočítána na základě dat Krajských ročenek 2011. Celkový počet lůžek za jednotlivé okresy jsou přepočítány na 100 km² rozlohy a zaneseny do mapy.

Znázornění ukazatele počtu lůžek na obrázku 10 souvisí s výskytem ubytovacích zařízení, nicméně zde nalezneme odchylky z důvodu různých typů ubytovacích zařízení. Obecně lze konstatovat, že ve městských okresech se nachází méně druhů ubytovacích zařízení, většinou se jedná o hotely, penziony a ubytovny disponující větším počtem lůžek. Ubytování nižší kategorie, tedy kempy, chatové osady a turistické ubytovny nalezneme v blízkosti vodních toků a nádrží, nebo v horských oblastech.

Obr. 10. Počet lůžek na 100 km² okresu, Zdroj: Krajské ročenky 2011, ČSÚ

7.3.4 Celkový index realizačních předpokladů

Celkový index realizačních předpokladů udává dispozice pro úspěšný rozvoj cestovního ruchu jednotlivých okresů. Regionální diference z hlediska realizačních předpokladů je tak dána na základě dopravní dostupnosti, výskytu ubytovacích zařízení a počtu lůžek. Výpočet probíhal stejně jako u předchozích indexů. Hodnoty ukazatelů byly přepočteny do intervalů od 0 do 1. Jednička byla přidělena okresu s nejlepší sledovanou hodnotou. Okresy blížící se v intervalovém srovnávání nule vykazují nejhorší předpoklady rozvoje cestovního ruchu. Všem třem ukazatelům byla přiřazena stejná váha v zastoupení na celkovém výsledném indexu a jejich sečtením byl získán celkový index realizačních podmínek pro jednotlivé okresy.

V tabulce 16 jsou seřazeny okresy podle nejlepších a nejhorších realizačních předpokladů rozvoje cestovního ruchu.

Nejlepší podmínky mají okresy Praha, Jablonec nad Nisou a Semily. Naopak nejhorší mají okresy Hodonín, Jeseník a Frýdek Místek.

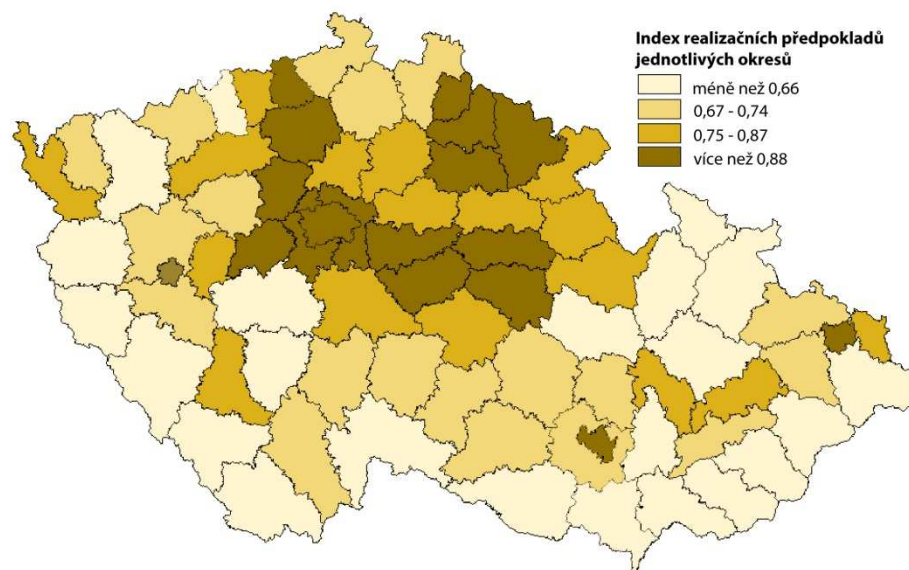

Tab. 16. Pořadí okresů podle indexu realizačních předpokladů

Pořadí (nejlepší)	Okres	Pořadí (nejhorší)	Okres
1.	Praha (2,15)	1.	Hodonín (0,51)
2.	Jablonec nad Nisou (1,60)	2.	Jeseník (0,52)
3.	Semily (1,29)	3.	Frýdek- Místek (0,52)
4.	Brno-město (1,23)	4.	Vsetín (0,53)
5.	Plzeň- město (1,12)	5.	Vyškov (0,53)
6.	Trutnov (1,08)	6.	Uherské Hradiště (0,54)
7.	Praha- východ (1,04)	7.	Český Krumlov (0,55)
8.	Kladno (1,04)	8.	Příbram (0,56)
9.	Ostrava- město (1,02)	9.	Most (0,57)
10.	Beroun (1,00)	10.	Bruntál (0,58)

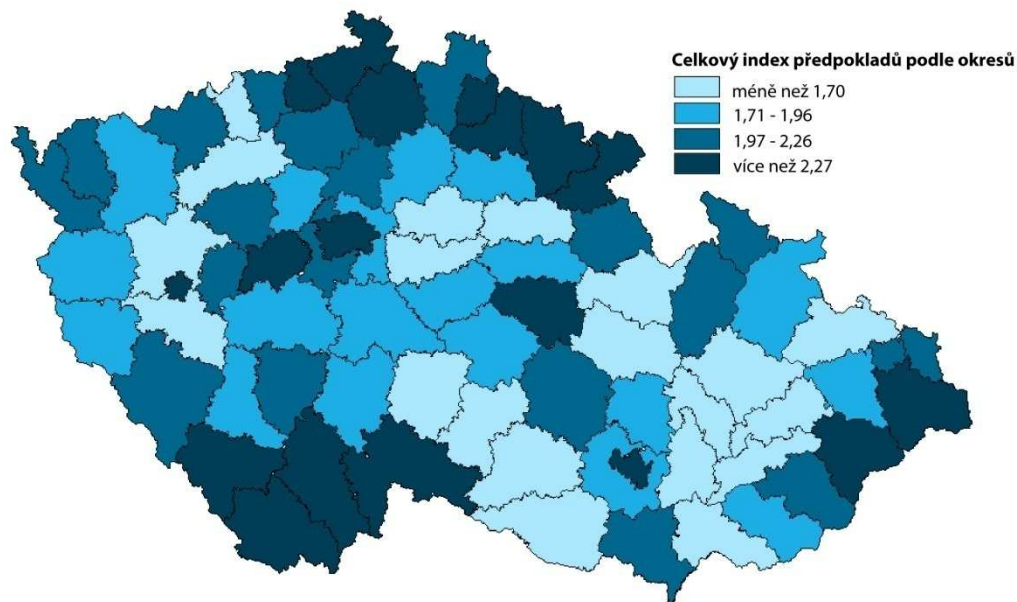
Zdroj: Vlastní zpracování

Srovnání všech okresů je zobrazeno v obrázku 11.

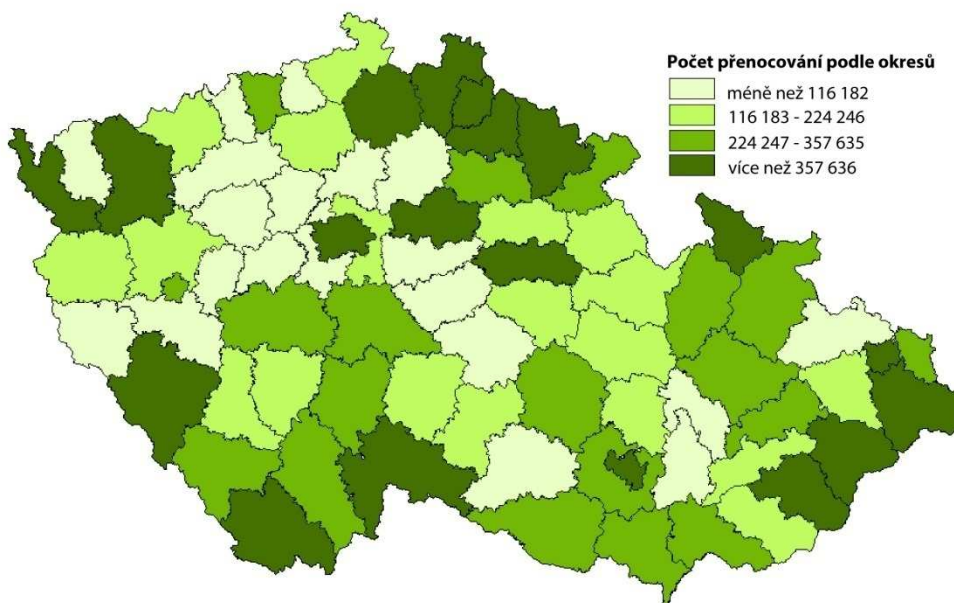

Obr. 11. Index realizačních předpokladů, Zdroj: Vlastní analýza na základě dat ČSÚ

7.3.5 Srovnání celkových předpokladů rozvoje cestovního ruchu a návštěvnosti v okresech

Obr. 12. Celkový index předpokladů rozvoje cestovního ruchu, Zdroj: vlastní analýza na základě dat ČSÚ

Obr. 13. Počet přenocování v jednotlivých okresech. Zdroj: ČSÚ, 2012

Z porovnání obrázků 12 a 13 vychází, že ukazatel celkový index předpokladů rozvoje (tzn. součet indexu přírodních, kulturně-historických a realizačních předpokladů) a ukazatel

počet přenocování vykazují ve většině případů úzkou souvislost. Najdou se však okresy, kde jejich potenciálu pro rozvoj cestovního ruchu není naplno využíváno.

V jižních Čechách je nejnavštěvovanějším okresem Český Krumlov, který tak „přebírá“ potenciální návštěvníky okolních okresů, které mají také velmi dobré předpoklady pro rozvoj. Tento fakt je dán také tím, že v okrese Český Krumlov se nachází největší počet ubytovacích zařízení a lůžek (viz obrázky 9 a 10).

V západních Čechách jsou turisticky oblíbeny zejména okresy Karlovy Vary a Cheb, což je dáno existencí lázní. Okresy Ústí nad Labem, Děčín a Teplice mají velmi dobré předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu, nejsou však příliš vyhledávanou oblastí, což je částečně způsobeno i značnou zanedbaností kulturně-historických památek, poškozenou krajinou, a „špatnou pověstí“ některých měst, např. Dubí.

Okresy v okolí hlavního města Prahy mají dobré předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu, ale díky své poloze jsou spíše oblastí pro výlety bez přenocování, protože většina turistů nocuje v Praze. Nejvíce tento fakt patrný u okresu Beroun. Na jeho území se nachází mimo jiné Český Kras a velmi známé hrady Karlštejn a Točnick, přesto zde stráví více než jeden den jen velmi málo turistů.

Na Vysočině je situace obdobná. Přestože mají okresy dobré předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu, nejsou vyhledávaným cílem pro trávení volného času. Výjimkou je okres Žďár nad Sázavou, a to díky vyhledávaným lyžařským střediskům.

Zjednodušeně se dá konstatovat, že návštěvnost moravských okresů také odpovídá jejich předpokladům. V okresech Vyškov, Prostějov a Opava tráví více než jeden den velmi málo turistů. Blíže bude o těchto okresech pojednáno v kapitole 7.

8 ANALÝZA PROJEKTŮ CESTOVNÍHO RUCHU VE VYBRANÝCH REGIONECH

V následující kapitole jsou analyzovány projekty cestovního ruchu, podporované z fondů Evropské unie. Na základě porovnání indexů regionálních diferenciací bylo zjištěno, že nejhorší předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu mají okresy Vyškov, Opava, Louny, Prostějov, Znojmo, Svitavy, Olomouc, Přerov, Hodonín a Třebíč.

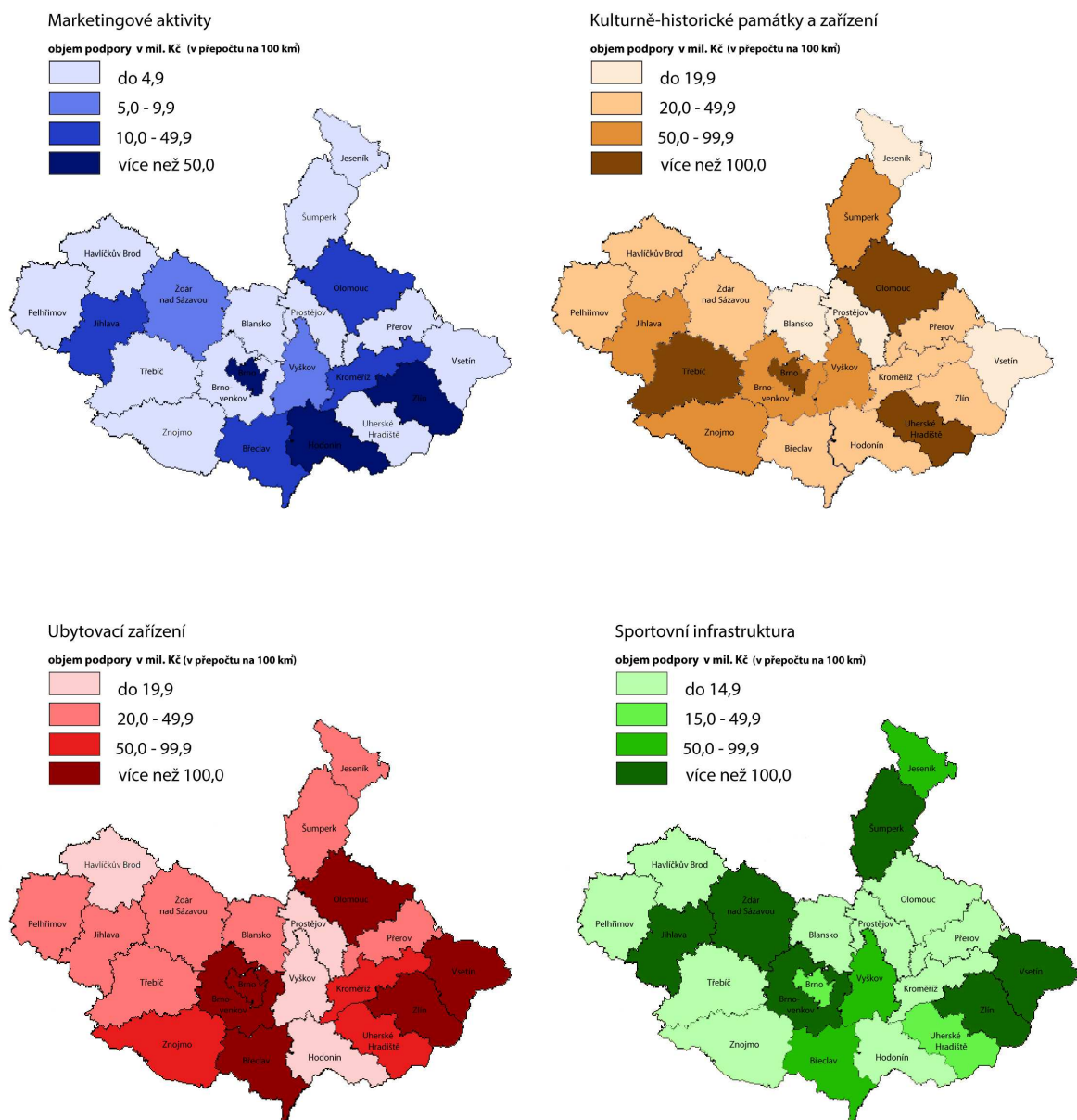
Tyto okresy leží v převážné části na území regionu soudržnosti Střední Morava a Jihovýchod, proto jsem se rozhodla analyzovat projekty realizované prostřednictvím podpory z regionálních operačních programů Střední Morava a Jihovýchod.

Postup hodnocení:

1. Na základě analýzy dat Regionální informační databáze (Risy.cz), byly vybrány projekty zaměřující se na rozvoj cestovního ruchu.
2. Tyto projekty byly rozděleny podle okresů a oblasti zaměření podpory do čtyř kategorií podle druhové a typové struktury: marketingové aktivity, kulturně-historické zařízení, ubytovací zařízení, sportovní infrastruktura.
3. Do kategorie „marketingové aktivity“ byly zařazeny projekty zaměřené na tisk propagačních materiálů, tvorbu reklamních spotů, marketingových kampaní, multimediálních průvodců apod.
4. Do kategorie „kulturně-historické památky a zařízení“ byly zařazeny projekty zaměřující se na rekonstrukci památek a kulturních zařízení, modernizaci vybavení památek a kulturních zařízení, rozvoj služeb a doprovodné infrastruktury.
5. Do kategorie „ubytovací zařízení“ byly zařazeny projekty zaměřující se na přestavbu, výstavbu a rozšíření ubytovacích zařízení, rozvoj doprovodných služeb apod.
6. Do kategorie „sportovní infrastruktura“ byly zařazeny projekty zaměřující se na vybudování cyklotras, hippotras a turistických stezek, výstavbu rozhleden, rekonstrukci skiareálů a modernizaci golfových hřišť.
7. Výše podpory byla přepočtena na 100 km² a na 1 obyvatele a zaznačena do map regionů soudržnosti.

Data jsou čerpána k aktuálnímu stavu z července 2012.

8.1 Srovnání okresů podle přepočtu objemu podpory na 100 km²

Obr. 14. Objem finanční podpory cestovního ruchu z ROP Střední Morava a ROP Jihovýchod v přepočtu na 100 km², Zdroj: Vlastní analýza dat na základě databáze RISY.cz

Z hlediska přepočteného objemu finanční podpory z Evropského fondu regionálního rozvoje na 100 km² okresu směřuje nejvíce dotací na projekty realizované v okrese Brno – město. V okrese Zlín dominují projekty výstavby sportovně-rekreační infrastruktury, což je zapříčiněno poměrně krátkou existencí krajského města a tady malým množstvím historických památek. Na Vsetínsku je převážná část realizovaných projektů orientovaná na výstavbu cyklotras podél Bečvy a rekonstrukci lyžařských areálů. Naopak nejméně peněz

plynulo do okresu Havlíčkův Brod, kde majoritní část dotací byla použita na modernizaci zámku Herálec.

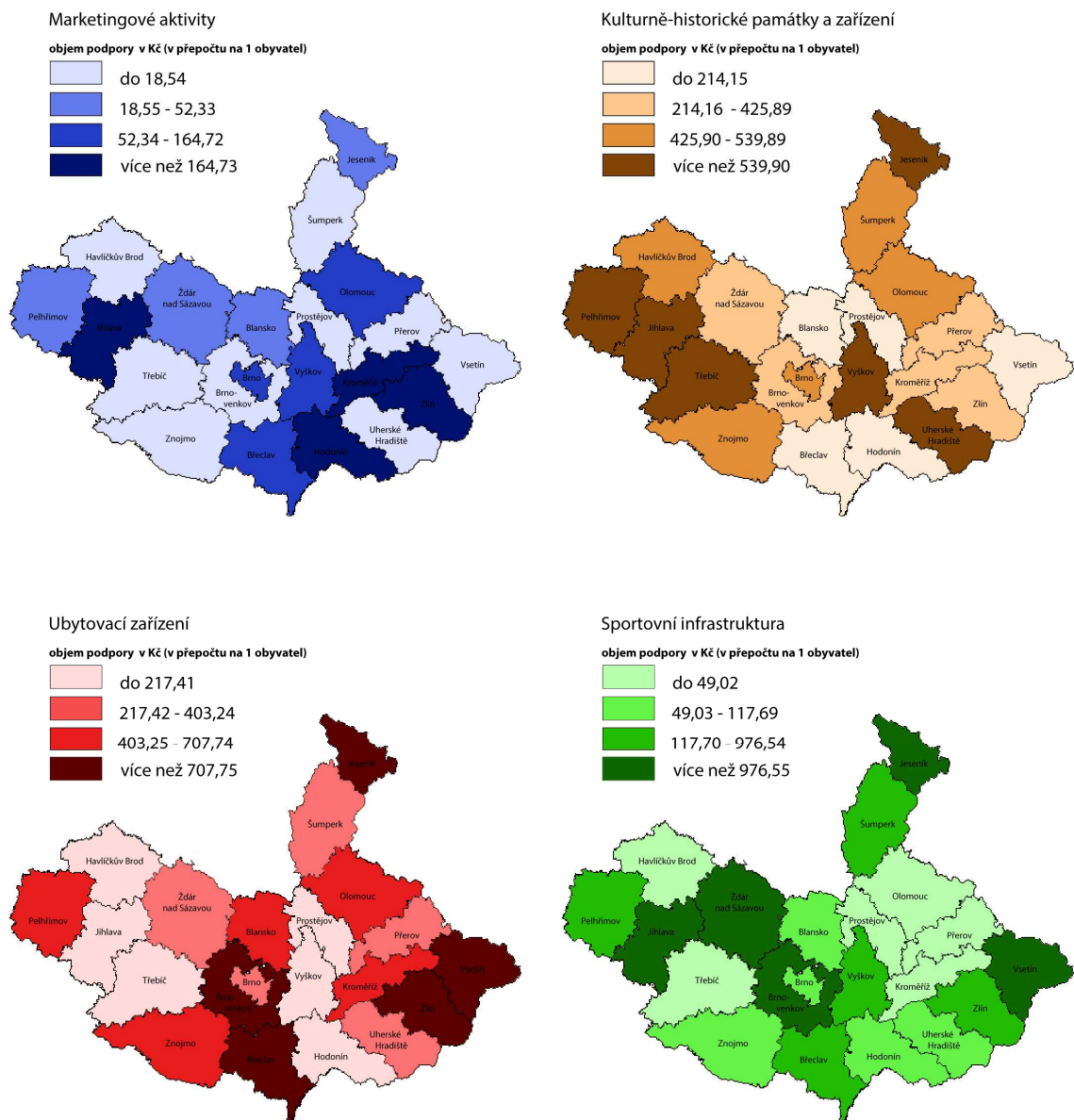
Tab. 17. Pořadí okresů podle celkového objemu finanční podpory z EU přepočteno na 100 km² okresu

Pořadí (nejvíce)	Okres	v tis. Kč	Pořadí (nejméně)	Okres	v tis. Kč
1.	Brno – město	165 914	1.	Havlíčkův Brod	3 716
2.	Zlín	51 754	2.	Prostějov	3 841
3.	Vsetín	33 386	3.	Znojmo	6 896
4.	Brno - venkov	30 938	4.	Pelhřimov	7 827
5.	Jihlava	23 066	5.	Přerov	8 346
6.	Břeclav	22 334	6.	Blansko	9 492
7.	Olomouc	19 040	7.	Vyškov	12 035
8.	Uherské Hradiště	17 138	8.	Žďár nad Sázavou	12 346
9.	Třebíč	16 863	9.	Hodonín	12 952
10.	Jeseník	16 208	10.	Kroměříž	12 983

Zdroj: Vlastní analýza dat na základě databáze RISY.cz

Srovnáním tabulek 17 a 19 zjistíme, že v případě okresů Brno – město, Vsetín, Zlín, Uherské Hradiště a Břeclav odpovídá výše přijatých dotací příznivým předpokladům pro rozvoj cestovního ruchu. Na rozdíl od okresů Havlíčkův Brod, Žďár nad Sázavou, Blansko, které mají relativně dobré předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu, ale jejich potenciál zatím není příliš využíván. V poslední skupině jsou okresy, jejichž nízká podpora z fondu ERDF reflektuje nepříznivý index rozvoje cestovního ruchu – Znojmo, Prostějov, Vyškov, Přerov, Hodonín, Kroměříž a Pelhřimov.

8.2 Srovnání okresů podle přepočtu objemu podpory na 1 obyvatele

Obr. 15. Objem finanční podpory cestovního ruchu z ROP Střední Morava a ROP Jihovýchod v přepočtu na 1 obyvatele, Zdroj: Vlastní analýza na základě dat databáze RISY.cz

Přepočtením dotací na jednoho obyvatele získáme přesnější informace o rozvoji regionů. Nejmarkantnější rozdíl je vidět u okresu Brno – město, které se v tomto srovnání pohybuje až mezi okresy s nejmenší finanční podporou s 1 029 Kč/ obyvatele. Naopak zavádějící je okres Jeseník, který v tabulce 18 zaujímá první místo díky nejmenšímu počtu obyvatel ze všech okresů.

Tab. 18. Pořadí okresů podle celkového objemu finanční podpory z EU přepočteno na 1 obyvatele

Pořadí (nejvíce)	Okres	Kč	Pořadí (nejméně)	Okres	Kč
1.	Jeseník	2 830	1.	Prostějov	269
2.	Zlín	2 776	2.	Havlíčkův Brod	491
3.	Vsetín	2 624	3.	Přerov	526
4.	Jihlava	2 456	4.	Blansko	767
5.	Brno – ven- kov	2 295	5.	Hodonín	909
6.	Třebíč	2 169	6.	Kroměříž	957
7.	Břeclav	2 038	7.	Znojmo	965
8.	Žďár nad Sá- zavou	1 630	8.	Brno – měs- to	1 029
9.	Šumperk	1 598	9.	Uherské Hradiště	1 177
10.	Pelhřimov	1 384	10.	Vyškov	1 189

Zdroj: Vlastní analýza na základě dat z databáze RISY.cz

V tabulce 19 jsou okresy srovnány z hlediska celkových předpokladů pro rozvoj cestovního ruchu. Tato čísla byla získána sečtením indexů přírodních, kulturně-historických a realizačních předpokladů z kapitoly 6.

Nejlepší předpoklady pro cestovní ruch mají okresy Brno – město, Vsetín, Jeseník, Žďár nad Sázavou a Zlín. Brno jako moravská metropole nenachází v tomto srovnání konkurenci co do počtu možností kulturního vyžití a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu. Zbylé okresy s dobrými předpoklady se nacházejí v horských oblastech Beskyd a Jeseníků. Okresy Vyškov, Prostějov, Olomouc, Přerov jsou z hlediska cestovního ruchu méně zajímavé, kromě historických památek a kulturních akcí zde není žádná přírodní pozoruhodnost, která by dosahovala nadregionálního významu. Okresy na Vysočině mají s výjimkou Žďáru nad Sázavou a Havlíčkova Brodu relativně špatné předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu.

Tab. 19. Pořadí okresů podle celkového indexu předpokladů rozvoje cestovního ruchu

Pořadí (nejlepší)	Okres	Pořadí (nejhorší)	Okres
1.	Brno – město (3,25)	1.	Vyškov (1,41)
2.	Vsetín (2,40)	2.	Prostějov (1,54)
3.	Jeseník (2,21)	3.	Znojmo (1,56)
4.	Žďár nad Sázavou (2,18)	4.	Olomouc (1,57)
5.	Zlín (2,05)	5.	Přerov (1,59)
6.	Šumperk (2,04)	6.	Hodonín (1,63)
7.	Břeclav (2,00)	7.	Třebíč (1,63)
8.	Blansko (1,92)	8.	Kroměříž (1,64)
9.	Uherské Hradiště (1,87)	9.	Pelhřimov (1,65)
10.	Havlíčkův Brod (1,84)	10.	Jihlava (1,69)

Zdroj: Vlastní analýza dat na základě databáze RISY.cz

Projekty podporované z Integrovaného operačního programu v regionech Střední Morava a Jihovýchod

Tab. 20. Projekty cestovního ruchu podpořené Integrovaným operačním programem

Žadatel	Kraj	Výše podpory EU v tis. Kč
Centrála cestovního ruchu Východní Moravy, o.p.s.	Zlínský	8 073
Svaz venkovské turistiky	Vysočina	7 996
Římskokatolická farnost Velehrad	Zlínský	291 901
Statutární město Brno	Jihomoravský	131 433
Multifunkční centrum zá- mek Lednice, zájmové sdružení právnických osob	Jihomoravský	422 441

Národní památkový ústav	Jihomoravský	654 611
Celkem		1 516 455

Zdroj: Vlastní analýza dat na základě databáze RISY.cz

V tabulce 20 je zobrazen přehled žadatelů o podporu z Integrovaného operačního programu z regionů Jihovýchod a Střední Morava. Prostřednictvím prioritní osy Národní podpora cestovního ruchu a prioritní osy Národní podpora územního rozvoje jsou financovány projekty v celkové výši přesahující 1,5 miliardy korun. Konkrétně se jedná o projekty:

- Významné turistické akce a cíle východní části České republiky,
- Prázdniny na venkově 2010 - kraje,
- Velehrad-Centrum kulturního dialogu západní a východní Evropy,
- Vila Tugendhat,
- Zámecká jízdárna v Lednici - multifunkční centrum,
- Centrum obnovy památek architektury 20. století Brno,
- Národní centrum divadla a tance Valtice.

9 NÁVRH PROJEKTU CESTOVNÍHO RUCHU

Při navrhování projektu byl kladen důraz na to, aby projekt reagoval na aktuální trendy v cestování a také zároveň rozvíjel region, jenž má velký potenciál stát se vyhledávanou turistickou destinací.

V posledních letech roste zájem turistů o sakrální stavby a církevní turistiku obecně. Dopusud se jednalo o segment cestovního ruchu, který nebyl příliš rozvíjen. Církevní turistika má podporu nejen v regionech, ale na jejím rozvoji pracují také destinační společnosti na jižní Moravě nebo v Zlínském kraji, na drtivé většině projektů se podílí také církve samotná. Důkazem může být aktivní účast kardinála Dominika Duky na letošním ročníku veletrhu Go a Regiontour v Brně. (Veletrhy Brno, 2012)

Návrh projektu je koncipován jako produktový balíček služeb, jež si mohou turisté zakoupit formou zájezdu. Zájezd bude realizován ve Zlínském a Olomouckém kraji, neboť je zde více než tisíciletá tradice křesťanství.

Projekt navazuje na již probíhající projekty církevní turistiky

1. „Otevřené brány“ – cílem projektu je zpřístupnění církevních památek ve Zlínském kraji.
2. „Moravská jantarová stezka“ – cílem projektu je zvýšení návštěvnosti moravských regionů.
3. „Velehrad – centrum kulturního dialogu západní a východní Evropy“ – cílem projektu je obnova a oživení národní kulturní památky Velehradu a její využití pro nové kulturní a vzdělávací služby. (Východní Morava, 2012)

Popis projektu:

Název: „Z Velehradu do Olomouce“

Upřesňující podtitul: Čtyřdenní zájezd s návštěvou nejznámějších poutních míst na Moravě

Určení: CK pro domácí cestovní ruch

Cílová skupina: mladí lidé, rodiny s dětmi, senioři

Období realizace: květen – říjen

Délka: 4 dny

Hlavní cíl projektu:

Řešení návštěvnosti památek i mimo hlavní události (Dny lidí dobré vůle, církevní poutě, apod.)

Programová náplň:

1. den: Velehrad

Velehrad je známým poutním místem, kde působili slovanští věrozvěstové Cyril a Metoděj. Právě v roce 2013 zde budou probíhat oslavy 1150. výročí jejich příchodu na Velkou Moravu. Dominantou obce je barokní bazilika Nanebevzetí Panny Marie, která je spolu s kaplí sv. Cyrila a Metoděj součástí klášterního komplexu. V podzemí baziliky je možnost návštěvy lapidária, které dokumentuje vzhled původního pozdně románského kláštera. (Východní Morava, 2012)

2. den: Svatý Hostýn

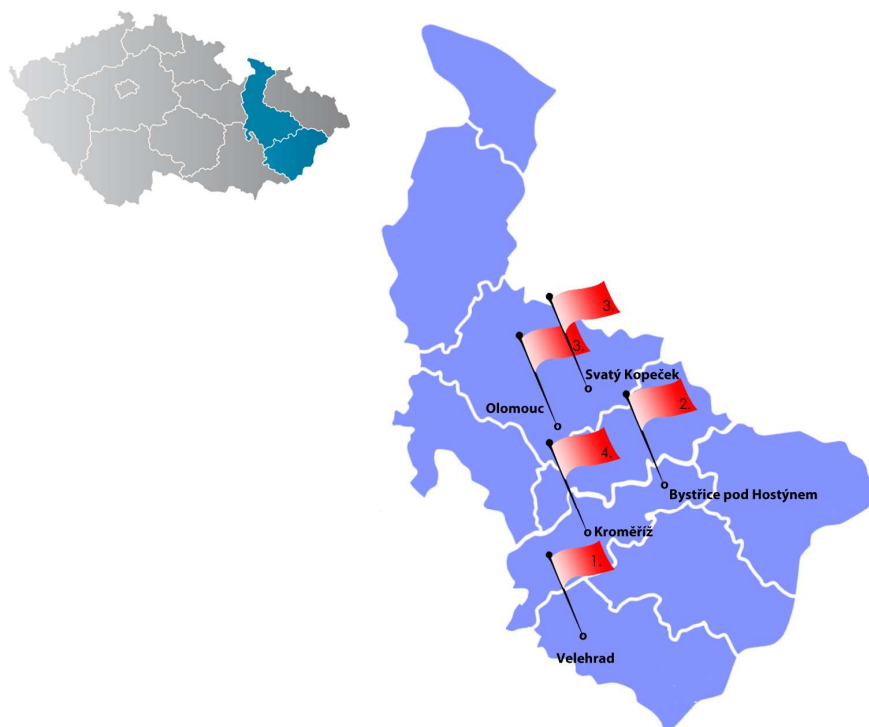
Během návštěvy Svatého Hostýnu bude absolvována prohlídka baziliky Nanebevzetí Panny Marie, kaple sv. Jana Sarkandera a Křížová cesta Dušana Jurkoviče. Dále bude navštíveno Svatohostýnské muzeum v prostorách Jurkovičova sálu a pro zájemce také bude možnost výstupu na rozhlednu, která nabízí pohled na Hostýnské vrchy a Hanou. (Východní Morava, 2012)

3. den: Olomouc

Před příjezdem do Olomouce bude navštíveno poutní místo Svatý kopeček, kde se nachází bazilika minor Navštívení Panny Marie. V Olomouci turisté zhlédnou Arcibiskupský palác, katedrálu sv. Václava, kostel sv. Mořice, kostel sv. Michala a sloup Nejsvětější trojice – památku zapsanou na seznamu kulturního dědictví UNESCO. (Virtuální procházka Olomouckým krajem, 2012)

4. den: Kroměříž

V Kroměříži bude pokračovat program návštěvou Arcibiskupského zámku s Květnou a Podzámeckou zahradou, celý komplex je zapsán na seznamu kulturního dědictví UNESCO. Následovat bude volný program. (Východní Morava, 2012)

Obr. 16. Zobrazení cílových míst na mapě, Zdroj: Cityinfo.cz, 2012

Časový harmonogram:

	Vzdálenost (km)	Doba trvání (hod., min.)	Čas (hod., min.)
1. den			
Příjezd			do 12:00
Oběd, setkání s průvodcem		0:40	12:00 - 12:40
Prohlídka baziliky Nanebevzetí Panny Marie		0:45	13:00 - 13:45
Prohlídka kaple sv. Cyrila a Metoděje		0:45	14:00 - 14:45
Prohlídka Lapidária		1:30	15:30 - 17:00
Bohoslužba (dobrovolná)		1:00	18:00-19:00
Večeře		1:30	19:00 - 20:30
Návštěva vinného sklepa			od 21:00
2. den			
Bohoslužba (dobrovolná)		1:00	6:30 - 7:30
Snídaně		1:00	7:30 - 8:30
Velehrad - Bystřice p. Hostýnem	54	0:54	9:00 - 9:54
Bystřice - sv. Hostýn	6	0:10	9:54 - 10:04
Prohlídka baziliky Nanebevzetí Panny Marie		1:00	10:15 - 11:15
Prohlídka kaple Jana Santandera		0:45	11:30 - 12:15
Oběd		1:30	12:30 - 14:00

Křížová cesta Dušana Jurkoviče		0:30	14:15 - 14:45
Rozhledna (dobrovolná)		0:30	15:00 - 15:30
Sv. Hostýn - Velehrad	61	1:02	15:45 - 16:47
bohoslužba (dobrovolná)		1:00	18:00 - 19:00
večeře		1:30	19:00 - 20:30
Posezení u cimbálu			od 21:00
3. den			
Bohoslužba (dobrovolná)		1:00	6:30 - 7:30
Snídaně		1:00	7:30 - 8:30
Velehrad - Svatý Kopeček	79	1:16	9:00 - 10:16
Prohlídka baziliky minor Nanebevzetí Panny Marie		1:00	10:20 - 11:20
Svatý Kopeček - Olomouc	9,6	0:16	11:30 - 11:46
Oběd		1:30	12:00 - 13:30
Prohlídka Arcibiskupského paláce		1:00	13:45 - 14:45
Prohlídka katedrály sv. Václava		0:30	15:00 - 15:30
Prohlídka kostelu sv. Mořice		0:30	15:45 - 16:15
Návštěva sloupu Nejsvětější trojice		0:30	16:30 - 17:00
Olomouc - Velehrad	76	1:10	17:15 - 18:25
Večeře		1:30	19:00 - 20:30
4. den			
Bohoslužba (dobrovolná)		1:00	6:30 - 7:30
Snídaně		1:00	7:30 - 8:30
Velehrad - Kroměříž	29	0:32	9:00 - 9:32
Prohlídka Arcibiskupského zámku		0:45	9:40 - 10:25
Prohlídka zahrad		0:30	10:25 - 10:55
Kroměříž - Velehrad	29	0:32	11:00 - 11:32

Ubytování:

Bude zvoleno na základě výběrového řízení.

Cena:

Nelze v této fázi projektu předem určit, výběr dodavatelů služeb bude proveden výběrovým řízením a zvolena bude ekonomicky nejvýhodnější nabídka. Je stanoven požadavek, aby se celková cena zájezdu pohybovala do 3 000 Kč/osobu.

V ceně bude zahrnuto:

- 3 x ubytování v hotelu,
- 3 x snídaně, 3 x oběd, 3 x večeře,
- služby průvodce,

- doprava mezi jednotlivými městy 2., 3. a 4. den,
- upomínkové předměty (víno z místních vinic, krojované panenky, publikace o církevních památkách na Moravě).

Výhoda pro zákazníka při nákupu balíčku:

- větší pohodlí,
- dopředu známý obsah nabídky,
- možnost využití nových trendů v cestování,
- seznámení s historií,
- nízká cena (nebude kalkulována za účelem zisku, ale zvýšení návštěvnosti a udržitelnosti již realizovaných projektů).

Propagace:

- sociální sítě,
- letáková kampaň,
- veletrhy.

10 ZÁVĚR

Jedním z cílů této práce bylo nalezení a definování regionální diferenciace jednotlivých okresů. Podstatou bylo ověření, zda oblast podpory cestovního ruchu z fondů Evropské unie naplňuje priority kohezní politiky, jejímž obecným cílem je snižování rozdílů mezi úrovní rozvoje různých regionů. Pro zjištění potřebných údajů bylo nutné nejprve stanovit základní teoretický rámec jak cestovního ruchu, tak popis a funkce institucí Evropské Unie, které tuto podporu zajišťují. Zmíněn byl mimo jiné vliv cestovního ruchu na hospodářství země.

Hlavním prvkem praktické části bylo stanovení předpokladů z údajů Českého statistického úřadu a vytvoření regionální diferenciace okresů podle vypočítaných indexů. Indexy byly sestaveny na základě dat dílčích ukazatelů – přírodní, kulturně-historické a realizační předpoklady. Součtem těchto tří předpokladů byl získán celkový index. Analýza na okresní úrovni pro svou velikost dovoluje postihnout těsnější vazby mezi jednotlivými územními celky. Na základě regionální diferenciace byly zjištěny regiony s nejlepší a naopak s nejhoršími předpoklady pro rozvoj. Výsledné ukazatele byly zpracovány do map. Z analýzy vyplynulo, že nejlepší předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu mají okresy Praha, Jablonec nad Nisou, Brno - město, Děčín a Jindřichův Hradec. Naopak okresy Vyškov, Opava, Louny, Prostějov a Znojmo byly ohodnoceny nejnižšími indexy celkových předpokladů.

Jelikož převážná část okresů se špatnými předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu nachází na Moravě a Vysočině, byly blíže analyzovány regiony soudržnosti Jihovýchod a Střední Morava.

Analýza projektů byla rozdělena podle zaměření finanční podpory z fondů Evropská unie na marketingové aktivity, kulturně-historické památky, sportovní infrastruktura, ubytovací zařízení. Tyto projekty byly následně srovnávány s předpoklady rozvoje s cílem zjistit, jestli jsou rozvíjeny spíše regiony s lepšími předpoklady nebo regiony, které dobré předpoklady nemají. Bylo zjištěno, že dotace čerpají spíše regiony s dobrými předpoklady pro cestovní ruch.

V závěru práce byl navržen projekt směřovaný na Zlínský a Olomoucký kraj, který navazuje na již realizované projekty a tím podporuje jejich udržitelnost. Jedná se o produktový balíček tematicky zaměřený na církevní turistiku. Církevní turistika zaznamenává rostoucí oblibu. Produkt je navržen s cílem zvýšit návštěvnost sakrálních památek i mimo již zařazené církevní akce a tím podpořit i doprovodnou turistickou infrastrukturu.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] BAJER, Petr a Jiří MATYÁŠ. *Praktický průvodce dotacemi z fondů Evropské unie*. 1. vyd. Brno: Eurospolečnosti, 2009. 122 s. ISBN 978-802-5440-179.
- [2] HOLEČEK, Milan, Peter MARIOT a Miroslav STRÍDA. *Zeměpis cestovního ruchu: učebnice pro hotelové a jiné střední školy: příručka pro průvodce cestovního ruchu*. 2., upr. a rozš. vyd. Praha: Nakladatelství České geografické společnosti, 2005. 131 s. ISBN 80-860-3464-X.
- [3] HOUŠKA, Petr a Zdenka PETRŮ. *Cestovní ruch v působnosti orgánů EU: (vybrané dokumenty)*. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2010. 275 s. ISBN 978-80-245-1645-5.
- [4] HRALA, Václav. *Geografie cestovního ruchu*. 2002. vyd. Praha: Idea Servis, 2002. 4. vyd. ISBN 80-85970-43-0.
- [5] ORIEŠKA, Ján. *Služby v cestovním ruchu*. 1. vyd. Praha: Idea servis, 2010. 405 s. ISBN 978-808-5970-685.
- [6] PALATKOVÁ, Monika. *Mezinárodní cestovní ruch: analýza pozice turismu ve světové ekonomice : význam turismu v mezinárodních ekonomických vztazích : evropská integrace a mezinárodní turismus*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011. 221 s. ISBN 978-80-247-3750-8.
- [7] PALATKOVÁ, Monika. *Marketingová strategie destinace cestovního ruchu: jak získat více příjmů z cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha: Grada, 2006, 341 s. ISBN 80-247-1014-5
- [8] PALATKOVÁ, Monika a Jitka ZICHOVÁ. *Ekonomika turismu: turismus České republiky: vymezení a fungování trhu turismu, přístupy k hodnocení významu a vlivu turismu, charakteristika turismu České republiky*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011. 205 s. ISBN 978-80-247-3748-5.
- [9] PÁSKOVÁ, Martina. *Udržitelnost rozvoje cestovního ruchu*. 2. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 2009. 298 s. ISBN 978-807-4350-061.
- [10] RYGLOVÁ, Kateřina. *Cestovní ruch: soubor studijních materiálů*. 3. vyd. Ostrava: Key Publishing, 2009. 187 s. ISBN 978-807-4180-286.
- [11] RYGLOVÁ, Kateřina, Michal BURIAN a Ida VAJČNEROVÁ. *Cestovní ruch - podnikatelské principy a příležitosti v praxi*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011. 213 s. ISBN 978-80-247-4039-3.
- [12] TITTELBACHOVÁ, Šárka. *Turismus a veřejná správa: průniky, dysfunkce, problémy*

my, šance : státní politika turismu České republiky : systémový přístup k řešení problémů.

1. vyd. Praha: Grada, 2011. 196 s. ISBN 978-80-247-3842-0.

[13] VITURKA, Milan et al. *Kvalita podnikatelského prostředí, regionální konkurenceschopnost a strategie regionálního rozvoje České republiky*. 1. vyd. Praha: Grada, 2010. 227 s. ISBN 978-80-247-3638-9.

[14] VYSTOUPIL, Jiří a Martin ŠAUER. *Geografie cestovního ruchu České republiky*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011. 315 s. ISBN 978-807-3803-407.

[15] WOKOUN, René et al. *Regionální rozvoj: (východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*. Praha: Linde, 2008. 475 s. ISBN 978-807-2016-990.

[16] WOKOUN, René et al. *Regionální rozvoj a jeho management v České republice*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2007, 244 s. ISBN 978-802-4513-010.

Internetové zdroje:

[17] Alza.cz: největší obchod s počítači a elektronikou [online]. 2000-2012 [cit. 2012-07-23]. Dostupné z: <http://www.alza.cz/>

[18] Asociace cestovních kanceláří České republiky [online]. 2009 [cit. 2012-05-25]. Dostupné z: <http://www.ackcr.cz/>

[19] Asociace českých cestovních kanceláří a agentur [online]. 2008 [cit. 2012-05-25]. Dostupné z: http://www.accka.cz/area.asp?area_id=8&place_id=1

[20] Asociace hotelů a restaurací ČR [online]. 2010-2012 [cit. 2012-05-26]. Dostupné z: <http://www.ahrcr.cz/>

[21] Asociace turistických informačních center ČR. *Výhody členství* [online]. 2011 [cit. 2012-05-25]. Dostupné z: http://www.aticcr.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=200039&id=1053&p1=1080

[22] Asociace turistických regionů České republiky [online]. 2000-2012 [cit. 2012-05-26]. Dostupné z: <http://www.atur.cz/>

[23] Businesscenter.cz. *Stravné v tuzemsku* [online]. 2012 [cit. 2012-07-27]. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/finance/cestnahr/stravne.aspx>

Cityinfo [online]. [cit. 2012-08-08]. Dostupné z: <http://www.cityinfo.cz/>

- [24] C.O.T. media s.r.o. [online]. 2006 [cit. 2012-05-26]. Dostupné z:
<http://www.cotmedia.cz/>
- [25] CzechTourism. *Celostátní kolegium cestovního ruchu České republiky* [online]. 2005-2012 [cit. 2012-05-26]. Dostupné z: <http://www.czechtourism.cz/celostatni-kolegium-cestovniho-ruchu-ceske-republiky/>
- [26] CzechTourism. *Aktuální informace* [online]. 2012 [cit. 2012-06-25]. Dostupné z:
<http://www.czechtourism.cz/vyzkum/aktualni-informace/do-ceska-prijelo-loni-rekordnich-68-milionu-zahranicnich-turistu.html>
- [27] CzechTourism. *Návštěvnost turistických cílů 2010* [online]. 2011 [cit. 2012-07-15]. Dostupné z: http://www.czechtourism.cz/files/TZ/cs/08_08_11_navstevnost_2010.pdf
- [28] Česká národní banka. *Běžný účet platební bilance ČR* [online]. 2012 [cit. 2012-07-06]. Dostupné z:
http://www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/bezny_ucet_pb_tc/
- [29] Český benzín: Ceny benzínu jako na dlani. *Aktuální ceny benzínu a nafty* [online]. 2012 [cit. 2012-07-26]. Dostupné z: <http://www.ceskybenzin.cz/>
- [30] Český statistický úřad. *HDP, národní účty* [online]. 2012 [cit. 2012-07-06]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/hdp_narodni_ucty
- [31] Český statistický úřad. *Zaměstnanost, nezaměstnanost* [online]. 2012 [cit. 2012-07-06]. Dostupné z:
http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/zamestnanost_nezamestnanost_prace
- [32] Český statistický úřad. *Návštěvnost v hromadných ubytovacích zařízeních* [online]. 2012 [cit. 2012-07-06]. Dostupné z:
http://www.czso.cz/xz/redakce.nsf/i/navstevnost_v_hromadnych_ubytovacich_zarizenich_v_kraji_v_1_ctvrtleti_2012
- [33] Český statistický úřad. *Statistická ročenka Karlovarského kraje 2011* [online]. 2012 [cit. 2012-08-05]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/krajp/411011-11-xk>
- [34] Český statistický úřad. *Statistická ročenka Ústeckého kraje 2011* [online]. 2012 [cit. 2012-08-05]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/krajp/421011-11-xu>
- [35] Český statistický úřad. *Statistická ročenka Libereckého kraje 2011* [online]. 2012 [cit.

2012-08-05]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/p/511011-11>

[36] Český statistický úřad. *Statistická ročenka Středočeského kraje 2011* [online]. 2012 [cit. 2012-08-05]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/krajp/201011-11-xs>

[37] Český statistický úřad. *Statistická ročenka Plzeňského kraje 2011* [online]. 2012 [cit. 2012-08-05]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/krajp/321011-11-xp>

[38] Český statistický úřad. *Statistická ročenka Jihočeského kraje 2011* [online]. 2012 [cit. 2012-08-05]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/krajp/311011-11-xc>

[39] Český statistický úřad. *Statistická ročenka kraje Vysočina 2011* [online]. 2012 [cit. 2012-08-05]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/krajp/631011-11-xj>

[40] Český statistický úřad. *Statistická ročenka Královéhradeckého kraje 2011* [online]. 2012 [cit. 2012-08-05]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/krajp/521011-11-xh>

[41] Český statistický úřad. *Statistická ročenka Pardubického kraje 2011* [online]. 2012 [cit. 2012-08-05]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/krajp/531011-11-xe>

[42] Český statistický úřad. *Statistická ročenka Jihomoravského kraje 2011* [online]. 2012 [cit. 2012-08-05]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/krajp/641011-11-xb>

[43] Český statistický úřad. *Statistická ročenka Olomouckého kraje 2011* [online]. 2012 [cit. 2012-08-05]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/krajp/711011-11-xm>

[44] Český statistický úřad. *Statistická ročenka Moravskoslezského kraje 2011* [online]. 2012 [cit. 2012-08-05]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/krajp/801011-11-xt>

[45] Český statistický úřad. *Statistická ročenka Zlínského kraje 2011* [online]. 2012 [cit. 2012-08-05]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/krajp/721011-11-xz>

[46] Český statistický úřad. *Statistická ročenka hlavního města Prahy 2011* [online]. 2012 [cit. 2012-08-05]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/krajp/101011-11-xa>

- [47] ETAG European Travel and Tourism Action Group [online]. 1999-2009 [cit. 2012-05-22]. Dostupné z: <http://www.etag-euro.org/default.asp>
- [48] European Travel Commission. *About ETC* [online]. 2012 [cit. 2012-05-22]. Dostupné z: <http://www.etc-corporate.org/about-etc.html>
- [49] Euroskop.cz: Věcně o Evropě. *Monitoring legislativy EU* [online]. 2005-12 [cit. 2012-05-22]. Dostupné z: <http://www.euroskop.cz/8468/2306/clanek/memo-vybory-evropskeho-parlamentu/>
- [50] Fondy Evropské Unie. *ROP NUTS II - Moravskoslezsko* [online]. 2012 [cit. 2012-05-29]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/3fcee7b-5ca8-459a-afa3-a035841a7b70/ROP-NUTS-II-Moravskoslezsko>
- [51] Fondy Evropské unie. *Integrovaný operační program* [online]. 2012 [cit. 2012-05-29]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/ae5865d4-be4a-403d-9461-7ee797397a20/Integrovaný-operacni-program>
- [52] Fondy Evropské unie. *Měsíční monitorovací zpráva* [online]. 2012 [cit. 2012-07-01]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/697b2308-eac8-4955-bfd8-366deed8a39b/MMZ---kveten-2012>
- [53] Fondy Evropské unie. *ROP NUTS II Střední Čechy* [online]. 2012 [cit. 2012-05-29]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Regionalni-operacni-programy/ROP-NUTS-II-Stredni-Cechy>
- [54] Fondy Evropské unie. *ROP NUTS II - Střední Morava* [online]. 2012 [cit. 2012-05-29]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Regionalni-operacni-programy/ROP-NUTS-II-Stredni-Morava>
- [55] Fondy Evropské unie. In: *ROP NUTS II - Jihovýchod* [online]. 2012 [cit. 2012-05-29]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Regionalni-operacni-programy/ROP-NUTS-II-Jihovychod>
- [56] Fondy Evropské unie. *ROP NUTS II Severozápad* [online]. 2012 [cit. 2012-05-29]. Dostupné z: (<http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Regionalni-operacni-programy/ROP-NUTS-II-Severozapad>
- [57] Fondy Evropské unie. In: *ROP NUTS II - Jihozápad* [online]. 2012 [cit. 2012-05-29]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Regionalni-operacni-programy/ROP-NUTS-II-Jihozapad>

- [58] Fondy Evropské unie. *Informace o fonděch EU* [online]. 2012 [cit. 2012-05-28]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU>
- [59] Fondy Evropské unie. *ROP NUTS II Severovýchod* [online]. 2012 [cit. 2012-05-29]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Regionalni-operacni-programy/ROP-NUTS-II-Severovychod>
- [60] GastroTrend. *Rubriky/články - hotely, wellness, spa* [online]. 2012 [cit. 2012-07-23]. Dostupné z: <http://www.gastrotrend.cz/7-rubriky-clanky/9-hotel-wellness-spa/2966-hotely-zdrazily-presto-je-o-ne-vetsi-zajem.html>
- [61] Ministerstvo pro místní rozvoj. *MMR - Komentář k zákonu* [online]. 2012 [cit. 2012-05-27]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/Cestovni-ruch/Pravo-Legislativa/Pravni-predpisy/Archiv/Komentar-k-zakonu>
- [62] Ministerstvo pro místní rozvoj. *Integrovaný operační program (IOP)* [online]. 2012 [cit. 2012-05-28]. Dostupné z: [http://www.mmr.cz/Cestovni-ruch/Programy-Dotace/Programovaci-obdobi-2007---2013/Integrovaný-operacni-program-\(IOP\)](http://www.mmr.cz/Cestovni-ruch/Programy-Dotace/Programovaci-obdobi-2007---2013/Integrovaný-operacni-program-(IOP))
- [63] Ministerstvo pro místní rozvoj. *Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2007-2013* [online]. 2012 [cit. 2012-05-28]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/getdoc/1233f813-16a2-4cea-ac21-7e65a3435c8d/Koncepce-statni-politiky-cestovniho-ruchu-v-CR-na->
- [64] Ministerstvo pro místní rozvoj. *Programy přeshraniční spolupráce* [online]. 2012 [cit. 2012-05-29]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/Cestovni-ruch/Programy-Dotace/Programovaci-obdobi-2007---2013/Programy-preshranicni-spoluprace>
- [65] Národní památkový ústav. *Monumnet* [online]. 2012 [cit. 2012-08-06]. Dostupné z: <http://monumnet.npu.cz/monumnet.php>
- [66] Národní síť MAS České republiky [online]. 2008-2012 [cit. 2012-05-27]. Dostupné z: http://www.nsmascr.cz/index.php?id=zobraz_dokumenty_slozky.php&cislo_id=50&dir_id=258
- [67] Podnikatel.cz. *2402 Kč na osobu a den utratí zahraniční turisté v Česku. Podnikatelé nejasají* [online]. 2012 [cit. 2012-07-08]. Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/clanky/2402-kc-na-osobu-a-den-utrati-zahranicni-turiste-v-cesku-podnikatele-nejasaji/>
- [68] Praguewelcome. *Praha ve statistikách* [online]. 2012 [cit. 2012-06-25]. Dostupné z:

<http://www.praguewelcome.cz/cs/infocentrum-b2b/info-servis/praha-ve-statistikach/>

[69] Regionální informační servis. *Projekty EU* [online]. 2012 [cit. 2012-08-06]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/projekty-eu>

[70] Státní intervenční zemědělský fond. *SZIF.CZ - OSA IV. Leader* [online]. 2000-2012 [cit. 2012-05-25]. Dostupné z: <http://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/eafrd/osa4>

[71] Státní zemědělský intervenční fond. *Program rozvoje venkova* [online]. 2000-2012 [cit. 2012-05-29]. Dostupné z: <http://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/eafrd/>

[72] Svaz obchodu a cestovního ruchu ČR [online]. 2010 [cit. 2012-05-25]. Dostupné z: <http://www.socr.cz/scripts/detail.php?id=88>

[73] Veletrhy Brno. *Aktuální informace* [online]. 2012 [cit. 2012-08-06]. Dostupné z: (<http://www.bvv.cz/go-regiontour/2013/aktuality/120630-cirkevni-pamatky-novy-fenomen-turstiky/>)

[74] Východní Morava. *Lapidárium a podzemní baziliky* [online]. 2012 [cit. 2012-08-09]. Dostupné z: <http://www.vychodni-morava.cz/cil/709/lapidarium-a-podzemi-baziliky>

[75] Virtuální procházka Olomouckým krajem. *Olomoucký kraj - památky* [online]. 2012 [cit. 2012-08-08]. Dostupné z: <http://www.olomoucky-kraj.com/object.php?object=9>

Další informační zdroje:

[76] ŠAUER, Martin. *Podpora cestovního ruchu z veřejných financí*. Brno, 2008. Disertační práce. Masarykova univerzita v Brně

[77] ŠTUMPF, Petr. Systém zpracování regionálních strategických dokumentů cestovního ruchu v ČR a jeho institucionální zabezpečení. In: *2. mezinárodní kolokvium o cestovním ruchu: sborník příspěvků, Pavlov, 15.-16. září 2011*. Brno: Muni Press, 2011, s. 107-123. ISBN 978-80-210-5728-9.

[78] Rozhodnutí č. 112/2010 ministra pro místní rozvoj ze dne 21.června 2010 o zřízení Celostátního kolegia cestovního ruchu. In: 2010. Dostupné z: http://www.czechtourism.cz/files/kolegium/mat_ke_stazeni/19_07_10_rozhodnuti_ministr_a_m112-2010.pdf

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

AJ.	a jiné
ACČKA	Asociace českých cestovních kanceláří a agentur
AHR	Asociace hotelů a restaurací České republiky
A.T.I.C.	Asociace turistických informačních center
ATD.	a tak dále
ATUR	Asociace turistických regionů České republiky
CHKO	chráněná krajinná oblast
CR	cestovní ruch
Č.	číslo
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
ECTAA	European Travel Agents & Tour Operators Association – Asociace sdružující národní asociace cestovních kanceláří a cestovních agentur členských zemí Evropské Unie
EHS	Evropské hospodářské sdružení
ETAG	European Travel & Tourism Action Group -Evropská akční skupina pro turismus
ETC	European Travel Commission -Evropská komise turismu
EU	Europe Union – Evropská Unie
EDEN	European Destinations of Excellence – Evropské turistické destinace nejvyšší kvality
ENVI	Environment, Public Health and Food Safety - Výbor pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin
EUR	euro
ERDF	European Regional Development Fund - Evropský fond regionálního rozvoje
HDP	hrubý domácí produkt

HO.RE.KA	Sdružení podnikatelů v pohostinství a cestovních ruchu
HOTREC	The Confederation of National Associations of Hotels, Restaurants, Cafés and Similar Establishments in the European Union and European Economic Area – Evropská konfederace asociací hotelů a restaurací
IMCO	Internal Market and Consumer Protection - Výbor pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů
IOP	Integrovaný operační program
KČ	koruna česká
KM ²	kilometr čtvereční
LEADER	Liaison Entre Actions Développement de l'Économie Rurale - Propojení aktivit rozvíjejících venkovskou ekonomiku
MAS	Místní akční skupiny
MIL.	milion
NOK	Národní koordinační orgán
NSMAS	Národní síť Místních akčních skupin
NUTS	Nomenclature des Unites Territoriales Statistique - Nomenklatura územních statistických jednotek
OBR.	obrázek
OP	operační program
PRV	Program rozvoje venkova
PRV	Program rozvoje venkova
REGI	Regional Development - Výbor pro regionální rozvoj
ROP	Regionální operační program
S.	strana
SV.	svatý
SB.	Sbírka zákonů
SOCR	Svaz obchodu a cestovního ruchu

TAB.	tabulka
TJ.	to jest
TRAN	Transport and Tourism - Výbor pro dopravu a turismus
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation – Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu
UTB	Univerzita Tomáše Bati
WTO	World Trade Organization – Světová obchodní organizace
&	and – a (spojka)
§	paragraf
%	procento

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obr. 1. Podíl lesních ploch na rozloze okresů. Zdroj: Krajské ročenky 2011, ČSÚ.....</i>	46
<i>Obr. 2. Podíl vodních ploch na rozloze okresů. Zdroj: Krajské ročenky 2011, ČSÚ.....</i>	47
<i>Obr. 3. Podíl chráněných území na rozloze okresu. Zdroj: Krajské ročenky 2011, ČSÚ .....</i>	48
<i>Obr. 4. Index přírodních předpokladů. Zdroj: Vlastní analýza na základě dat ČSÚ,2012 .....</i>	49
<i>Obr. 5. Počet nemovitých památek. Zdroj: Národní památkový ústav, 2012.....</i>	50
<i>Obr. 6. Počet kulturních zařízení na 100 km² okresu. Zdroj: ČSÚ, 2007.....</i>	51
<i>Obr. 7. Index kulturně-historických předpokladů, Zdroj: Vlastní analýza na základě dat ČSÚ .....</i>	53
<i>Obr. 8. Hustota silnic a dálnic podle okresů, Zdroj: Krajské ročenky 2011, ČSÚ .....</i>	54
<i>Obr. 9. Počet ubytovacích zařízení na 100 km² okresu, Zdroj: Krajské ročenky 2011, ČSÚ .....</i>	55
<i>Obr. 10.. Počet lůžek na 100 km² okresu, Zdroj: Krajské ročenky 2011, ČSÚ .....</i>	56
<i>Obr. 11. Index realizačních předpokladů, Zdroj: Vlastní analýza dat .....</i>	57
<i>Obr. 12. Celkový index předpokladů rozvoje cestovního ruchu, Zdroj: vlastní analýza na základě dat ČSÚ .....</i>	58
<i>Obr. 13. Počet přenocování v jednotlivých okresech. Zdroj: ČSÚ, 2012.....</i>	58
<i>Obr. 14. Objem finanční podpory cestovního ruchu z ROP Střední Morava a ROP Jihovýchod v přepočtu na 100 km², Zdroj: Vlastní analýza dat na základě databáze RISY.cz .....</i>	61
<i>Obr. 15. Objem finanční podpory cestovního ruchu z ROP Střední Morava a ROP Jihovýchod v přepočtu na 1 obyvatele, Zdroj: Vlastní analýza na základě dat databáze RISY.cz .....</i>	63
<i>Obr. 16. Zobrazení cílových míst na mapě, Zdroj: Cityinfo.cz, 2012.....</i>	69

SEZNAM TABULEK

<i>Tab. 1. Rozvojové dokumenty v České republice podle administrativně-správního členění .....</i>	<i>27</i>
<i>Tab. 2. Podpora cestovního ruchu prostřednictvím Regionálního operačního programu Severozápad.....</i>	<i>31</i>
<i>Tab. 3. Podpora cestovního ruchu prostřednictvím Regionálního operačního programu Severovýchod.....</i>	<i>32</i>
<i>Tab. 4. Podpora cestovního ruchu prostřednictvím Regionálního operačního programu Střední Čechy .....</i>	<i>33</i>
<i>Tab. 5. Podpora cestovního ruchu prostřednictvím Regionálního operačního programu Jihovýchod.....</i>	<i>33</i>
<i>Tab. 6. Podpora cestovního ruchu prostřednictvím Regionálního operačního programu Jihozápad.....</i>	<i>34</i>
<i>Tab. 7. Podpora cestovního ruchu prostřednictvím Regionálního operačního programu Moravskoslezsko.....</i>	<i>35</i>
<i>Tab. 8. Podpora cestovního ruchu prostřednictvím Regionálního operačního programu Střední Morava.....</i>	<i>35</i>
<i>Tab. 9. Podíl cestovního ruchu na HDP v letech 2005 – 2010 v milionech Kč.....</i>	<i>40</i>
<i>Tab. 10. Platební bilance cestovního ruchu 2011 v milionech Kč .....</i>	<i>41</i>
<i>Tab. 11. Platební bilance cestovního ruchu za 1. čtvrtletí 2012 .....</i>	<i>42</i>
<i>Tab. 12. Počet zaměstnaných osob v cestovním ruchu v roce 2010 .....</i>	<i>42</i>
<i>Tab. 13. Struktura zahraničních návštěvníků České republiky v roce 2011 .....</i>	<i>43</i>
<i>Tab. 14. Okresy s nejlepšími a nejhoršími indexy předpokladů rozvoje cestovního ruchu.....</i>	<i>49</i>
<i>Tab. 15. Pořadí okresů podle indexu kulturně-historických předpokladů .....</i>	<i>52</i>
<i>Tab. 16. Pořadí okresů podle indexu realizačních předpokladů.....</i>	<i>57</i>
<i>Tab. 17. Pořadí okresů podle celkového objemu finanční podpory z EU přepočteno na 100 km² okresu .....</i>	<i>62</i>
<i>Tab. 18. Pořadí okresů podle celkového objemu finanční podpory z EU přepočteno na 1 obyvatele.....</i>	<i>64</i>
<i>Tab. 19. Pořadí okresů podle celkového indexu předpokladů rozvoje cestovního ruchu.....</i>	<i>65</i>
<i>Tab. 20. Projekty cestovního ruchu podpořené Integrovaným operačním programem .....</i>	<i>65</i>

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA P I	86
PŘÍLOHA P II.....	88

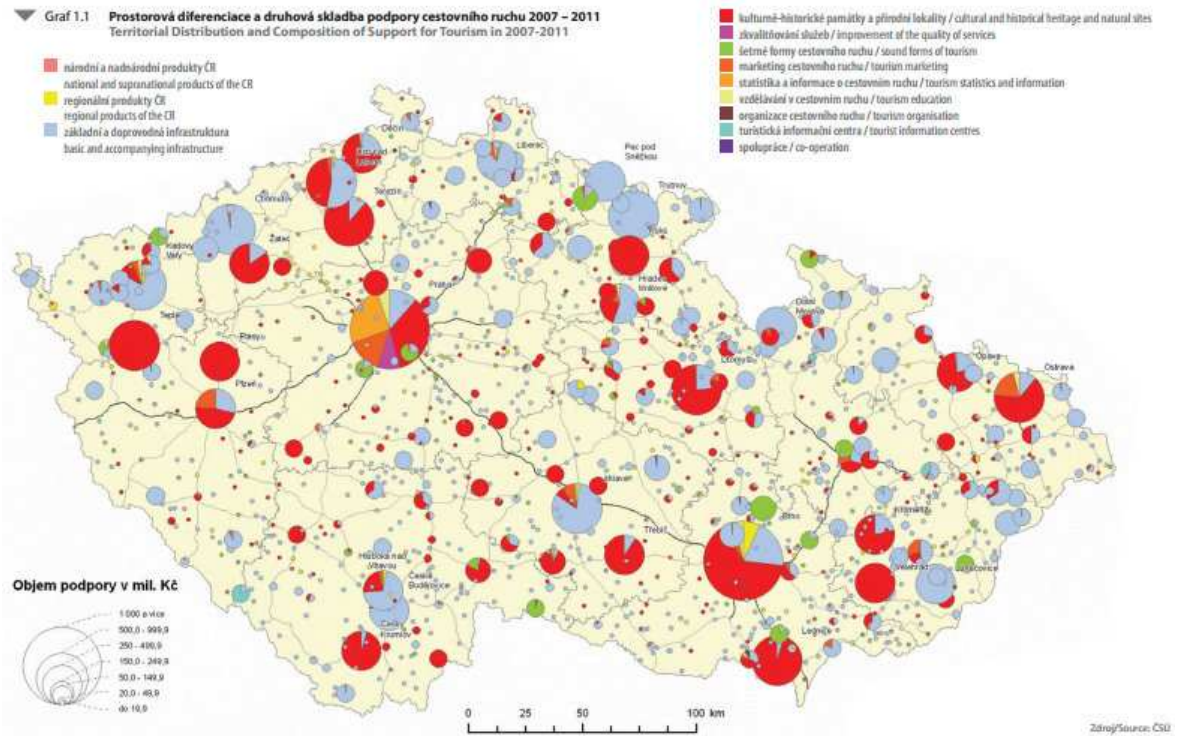
**PŘÍLOHA P I: PŘEHLED PRIORITYNÍCH OS A OBLASTÍ PODPORY
CESTOVNÍHO RUCHU V REGIONÁLNÍCH OPERAČNÍCH
PROGRAMECH**

	Číslo prioritní osy / oblasti podpory	Název prioritní osy / oblasti podpory	Podíl na celkové alokaci v %
ROP Severozápad	4	Udržitelný rozvoj cestovního ruchu	18,7
	4.1	Budování a rozvoj atraktivit a infrastruktury v cestovním ruchu	11,7
	4.2	Zlepšování kvality a nabídky ubytovacích a stravovacích zařízení	5,7
	4.3	Podpora marketingu a tvorby rozvoje produktů cestovního ruchu	
ROP Moravsko-slezsko	2	Podpora prosperity regionu	25,5
	2.2/2.2. 2 2.2/2.2.3 2.2/2.2.4	Rozvoj cestovního ruchu/Rozvoj a zvyšování úrovně ubytovacích zařízení Rozvoj cestovního ruchu/Zvýšení kvality turistických informačních center Rozvoj cestovního ruchu/Organizace a kooperace v cestovním ruchu	8,3
ROP Jihovýchod	2	Rozvoj udržitelného cestovního ruchu	18,6
	2.1	Rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch	16,8
	2.2	Rozvoj služeb v cestovním ruchu	1,8
ROP Střední Morava	3	Cestovní ruch	19,0
	3.1	Integrovaný rozvoj cestovního ruchu	3,9
	3.2	Veřejná infrastruktura a služby	3,4
	3.3 / 3.3.1 3.3 / 3.3.2 3.3 / 3.3.3	Podnikatelská infrastruktura a služby / Podnikatelská infrastruktura a služby na území definovaném oblastí podpory 3.1 Podnikatelská infrastruktura a služby / Podnikatelská infrastruktura a služby na území definovaném oblastí podpory 3.2 Podnikatelská infrastruktura a služby / Aquaparky, golfová hřiště, kongresová centra a výstaviště	10,5
	3.4	Propagace a řízení	1,1
ROP Severovýchod	3	Cestovní ruch	19,9
	3.1	Rozvoj základní infrastruktury a doprovodných	18,2

		aktivit v oblasti cestovního ruchu	
	3.2	Marketingové a koordinační aktivity v oblasti cestovního ruchu	1,6
ROP Jihozápad	3	Rozvoj cestovního ruchu	19,6
	3.1	Rozvoj infrastruktury cestovního ruchu	13,3
	3.2	Revitalizace památek a využití kulturního dědictví v rozvoji cestovního ruchu	5,1
	3.3	Rozvoj služeb cestovního ruchu, marketingu a produktů cestovního ruchu	1,2
ROP Střední Čechy	2	Cestovní ruch	14,5
	2.1	Podnikatelská infrastruktura a služby cestovního ruchu	4,3
	2.2	Veřejná infrastruktura a služby cestovního ruchu	8,7
	2.3	Propagace a řízení turistických destinací Středočeského kraje	1,4

Zdroj: (Fondy Evropské Unie, 2012)

PŘÍLOHA P II: DRUHOVÁ SKLADBA PODPORY CESTOVNÍHO RUCHU 2007-2011

Zdroj: (CzechTourism, 2012)